

OTSUS

Tallinn

09.04.2013 nr 5.1-5/13-015

Forum Cinemas AS suhtes läbiviidud haldusmenetluse lõpetamine

1. Haldusmenetluse alustamine

Haldusmenetluse ajendas Forum Cinemas AS-i (edaspidi: *FC*) 17.07.2008 pöördumine Konkurentsiameti poole, milles FC soovis saada Konkurentsiametilt hinnangut selle kohta, kas FC ja BMV Eesti OÜ (ärinimi alates 19.02.2009 Cinamon Operations OÜ) vahel kavandatava litsentsilepingu (edaspidi: *litsentsileping*) projekt on kooskõlas konkurentsiseaduse (KonkS) sätetega (litsentsileping sõlmiti 25.08.2008). FC pöördumise järgselt saatis Konkurentsiamet teabe nõude BMV-le kui litsentsilepingu teisele poolele, selgitamaks, milline on BMV seisukoht litsentsilepingu tingimuste konkurentsiseadusele vastavuse osas. Oma vastuses leidis BMV, et mitmed litsentsilepingu tingimused on vastuolus konkurentsiseadusega ning vastavate tingimuste rakendamine FC poolt on käsitletav turgu valitseva seisundi kuritarvitamisena. Saadud teabe põhjal alustas Konkurentsiamet järelevalvemenetlust eesmärgiga uurida FC tegevuse vastavust konkurentsiseadusele filmide levitamisel kinodele nende avalikuks esitamiseks Eesti Vabariigis.

2. Menetlusosalised

Forum Cinemas AS, äriregistri kood 10193098, aadress Hobujaama 5, Tallinn 10151, põhitegevusala vastavalt äriregistrile kinofilmide linastamine.

Cinamon Operations OÜ (kuni 20.02.2009 ärinimi BMV Eesti OÜ), äriregistri kood 11176340, aadress Turu 2, Tartu 51014, põhitegevusala vastavalt äriregistrile kinofilmide linastamine.

Solaris Kino OÜ (kuni 08.06.2010 ärinimi Cinamon Multiplex Systems OÜ), äriregistri kood 11665406, aadress Estonia pst 9, Tallinn 10143, põhitegevusala vastavalt äriregistrile kinofilmide linastamine.

3. Faktilised asjaolud ja tõendid

Käesoleva haldusmenetluse alustamise hetkel plaanis Cinamon Operations OÜ (edaspidi: *Cinamon*) avada Tartus viiesaalilise kino „*Cinamon*“ ning soovis nimetatud kino jaoks hakata tellima filmikoopiaid FC-lt. Kino „*Cinamon*“ avati Tartus 29.08.2008.

2009. a laienes Cinamoni kinokett Tallinnasse, avades 2009. a oktoobris Solaris keskuses kino „Cinamon“. Nimetatud kino opereeris algselt Cinamon Operations OÜ-ga samasse kontserni kuulunud Cinamon Multiplex Systems OÜ. Alates 08.06.2010 võttis Tallinna kino „Cinamon“ opereerimise üle Solaris Kino OÜ. Seoses kinooperaatori muutumisega sai Tallinna kino „Cinamon“ uueks nimeks Solaris kino.

Käesoleva haldusasja raames on Konkurentsiameti poole pöördunud kaebustega nii Tartu kino „Cinamon“ opereeriv ettevõtja kui ka Solaris kino erinevatel ajahetkedel opereerinud ettevõtjad, kes on esitanud Konkurentsiametile FC tegevuse suhtes filmide levitamisel suurel hulgal erinevaid etteheiteid selle kohta, et FC on väidetavalt rikkunud konkurentsiseadust. Valdav osa neist etteheidetest puudutas FC ja Cinamoni vahel 25.08.2008 sõlmitud litsentsilepingu tingimusi, mida Cinamon pidas konkurentsiseadusega vastuolus olevaks.

3.1. Cinamon Operations OÜ poolt kirjeldatud asjaolud

Cinamon avas 28.08.2008 Tartus viie saaliga kino ning alustas selle opereerimist „Cinamoni“ kaubamärgi all. Kinoäris tavapäraste põhimõtete kohaselt annavad filmistuudiod, kellele kuuluvad filmidega seonduvad õigused, siseriiklikele filmilevitajatele õiguse oma filmide osas litsentse välja anda. Kino opereerimiseks peab Cinamon seega koostööd tegema FC-ga, kes oli tol hetkel kuue Hollywoodi peamise filmistuudio filmide levitajaks Eestis. Cinamoni hinnangul kuulus FC-le Eestis umbes 95% Hollywoodi filmilevituse (nn *mainstream* filmid) turusegmentist. Hollywoodi filmid moodustavad Eestis levitatavatest filmidest valdava osa. Seega kuulub FC-le Eesti filmilevitusturul selgelt turgu valitsev seisund konkurentsiseaduse mõttes. Enamik Eesti kinokülastajatest soovib nn sõltumatute filmistuudiote poolt loodud filmide (nn *arthouse* filmid) asemel vaadata Hollywoodi filme, mistõttu on Cinamon laiemale üldsusele suunatud kino opereerimiseks sunnitud saama litsentse peamiselt FC-lt. Cinamoni poolt menetluse käigus esitatud andmete kohaselt moodustasid FC poolt levitatavad filmid kõigest Tartu kinos „Cinamon“ avalikult esitatud filmidest 2008. aastal (kuni 01.12.2008) filmide arvu alusel 81,3% (92,3%¹), vaatajate arvu alusel 84,8% (95,1%²) ning litsentsitasude alusel 84,7% (95,2%³). Lisaks on FC ka filminäitamise turu liider – talle kuulub turgu valitsev seisund nii Tallinna kui Tartu filmi näitamise turul, kuigi võib eeldada, et pärast Cinamoni poolt kino avamist Tartus muutub FC positsioon seal nõrgemaks.

Cinamon leidis, et tulenevalt ohust oma senisele positsioonile filmide näitamise turul, kasutab FC ära oma seisundit nimetatud turule eelneval filmilevitusturul, et piirata Cinamoni poolset filmide näitamise tegevust. Cinamoni hinnangul on mitmed litsentsilepingu tingimused, kas otseses vastuolus konkurentsioiguse nõuetega (diskrimineerivad ja/või ebaõiglased) või täiesti ühepoolsed, olles ilmselgelt loodud FC huvide kaitseks filminäitamise turul. Täpsemalt nägi Cinamon vastuolu konkurentsiseadusega järgnevas.

a) Põhjendamatud ja diskrimineerivad piirangud filmikoopiate kättesaadavusele

FC ja Cinamoni vahelise litsentsilepingu (edaspidi: *litsentsileping*) II osa teine lõik sätestas, et „*litsentsisaaja on teadlik, et filmide avalikus esitamiseks vajalikke filmikoopiaid saab litsentsiandja piiratud arvu, mistõttu võib osutuda mittevõimalikuks filmi kasutada andmine*

¹ Koos ACME filmidega.

² Koos ACME filmidega.

³ Koos ACME filmidega.

litsentsisaaja poolt soovitud ajal. Juhul, kui filmi avalikule esitamisele on soovijaid enam, kui filmikoopiate arv üheaegselt võimaldab, koostab litsentsiandja filmikoopiate arvust lähtuva filmide kasutamise graafiku kõigi soovijate vahel.“ Cinamoni väitel nõudis nimetatud lepingupunkt asjaolu aktsepteerimist, et filmikoopiate arv on piiratud. Cinamoni hinnangul on selline lähenemine väga ebatavaline ning annab FC-le võimaluse piirata filmikoopiate edastamist Cinamonile juhul, kui filmi üheaegselt avalikult esitada soovijaid on enam kui filmikoopiaid. Filmikoopiate puudulik arv ei ole filmilevitamise äris tavapärane, eriti uue mitmesaallilise kino suhtes, mille piletite läbimüük hakkab terves riigis olema teisel kohal ning mis paisutab kohaliku turu kahekordseks. Filmide produtsendid ja levitajad on alati huvitatud filmide võimalikult laia levikust ning filmikoopiate piisavast kättesaadavusest. Filmilevitusäris kehtiva tava kohaselt langetavad otsuse küsimuses, kui palju filmikoopiaid teatud riigile antakse, filmiga seonduvate õiguste omajad (filmistuudiod) filmilevitajate poolt esitatud taotluste põhjal. Cinamon avaldas kahtlust, et hoolimata asjaolust, et ta opereerib riigi suuruselt teist kino, ei anna FC tegelikkuses Cinamonile piisavat arvu filmikoopiaid, millisel juhul oleks Cinamon kohustatud lisakoopiate eest täiendavalt tasuma. Lisaks märkis Cinamon, et litsentsileping annab FC-le võimaluse keelata filmi kasutamine Cinamoni poolt viimasele põhjuseid esitamata (lepingu IV osa IX lõik). FC väiteid selle kohta, et eelnimetatud piirangud tulenevad filmistuudiotest, pidas Cinamon kahtlust tekitavateks.

Cinamoni väitel nõudis FC temalt filmi esilinastuskoopia eest minimaalselt 32 000 krooni (2045 eurot) suuruse tasu maksmist, kuigi filmitööstuse tavade kohaselt ei pea riigi läbimüügilt teisel kohal olev kino selliseid garantiisid tasuma, kuna stuudiote poolt võimaldatakse filmikoopiaid ning lisakoopia tellimiseks puudub vajadus. Seetõttu võib kirjeldatud nõuet pidada ebaõiglase lepingutingimuse kehtestamiseks ning eeldusel, et FC Tartus opereeritav kino „*Ekraan*“ ei ole esilinastuskoopiate eest selliseid tasusid maksnud, ka diskrimineerivaks.

Samuti leidis Cinamon, et litsentsilepingus sätestatud kahekuuline etteteatamistähtaeg esilinastuskoopiate taotlemiseks on kuritarvitav ning vähendab oluliselt Cinamoni paindlikkust filme valida ja oma tegevust Eestis planeerida. Nimetatud nõuet oleks teoreetiliselt võimalik täita (kuigi filmide linastumise ajakavad võivad selle aja jooksul muutuda), kuid praktikas ei oleks Cinamonil võimalik nimetatud nõuet täita, kuna FC poolt on kommunikatsioon peaaegu täiesti olematu. Cinamoni väitel esitab FC ühelt poolt talle ebaharilikke ja ebamõistlikke nõudeid, kuid teiselt poolt hoiab olulist informatsiooni (nt selle kohta, millised filmid on saadaval, kas broneering on kinnitatud jne) Cinamoni eest kinni. Sellise käitumisega muudab FC Cinamoni jaoks filmide ajakava eelneva planeerimise peaaegu võimatuks, välistades seega võimaluse, et Cinamon saaks kinoga „*Ekraan*“ võrdsetel alustel konkureerida.

Tavapäraselt on kino see, kes otsustab, milliseid filme vastava filmilevitaja poolt levitatavate filmide linastumise ajakavast valida. Eestis töötab vastav protseduur vastupidi, kuna FC otsustab, milliseid filme saab konkreetses kinos näidata. FC ei võimalda Cinamonil valida kõigi filmide vahel – FC annab küll Cinamonile üldise filmide linastumise ajakava, milles on kajastatud kõik tema poolt esindatavate stuudiote filmid, kuid samal ajal teatab Cinamonile, millised filmid on temale kättesaadavad. Näitena kirjeldatud olukorrast tõi Cinamon juhtumi filmiga „*Pineapple Express*“.

b) Filmide esitamisel kinole vajaliku paindlikkuse piiramine

Cinamon väitel nõudis FC filmi broneerimise kinnitamiseks, et Cinamon saadaks talle oma täpse filmide ajakava, viidates, et kui viimane ei esita FC-le nimetatud informatsiooni Cinamoni kinotegevuse kohta, siis ei kinnita FC Cinamonile filmide broneerimist. FC nõue esitada täpsed

filmide ajakavad ja muu informatsioon Cinamoni kinotegevuse kohta ei tulene litsentsilepingust. Nimetatud informatsioon ei ole filmilevitajale ega ka stuudiole vajalik ning teiste riikide filmilevitajad sarnaseid nõudeid ei esita. Kuni nende avalikustamiseni kino poolt on täpsed filmide ajakavad ärisaladuseks, mis oleks konkureeriva filmide näitaja jaoks väga väärtuslikud. Cinamoni täpsed filmide ajakava teades oleks FC-l võimalik kino „*Ekraan*“ filmide ajakava vastavalt muuta. Cinamon tõi ühtlasi näiteid filmidest, mille puhul FC on väidetavalt kinos „*Ekraan*“ Cinamoni ajakava kopeerinud. Cinamoni hinnangul on selge, et kõnealune FC nõue ei tulene tema tegevusest filmilevitajana ning seda esitades kasutab ta oma turgu valitsevat seisundit ära, et sundida Cinamoni avaldama oma otsesele konkurendile oma ärisaladusi.

Konkurentsiametile 13.10.2008 saadetud kirjas märkis Cinamon, et FC nõuab, et filmide broneerimisel peab Cinamon esitama vähemalt neli nädalat ette FC-le järgmise informatsiooni: filmi pealkiri, filmi esitlusnädalad ja iga nädala seansside arv ning konkreetsed saalid (ekraanid), kus filmi igal nädalal esitletakse. Cinamoni väitel ei nõustu FC pelgalt istekohtade arvu näitamisega ning esilinastusnädalal võib nimetatud konkreetses saalis esitleda ainult kõnealust filmi, st saali seansse ei või jagada erinevate filmide vahel. Cinamoni väitel toimub tavapäraselt kinoäris filmide broneerimine järgmiselt: kino saab levitajalt filmide linastumise ajakava, kino teeb levitajale broneeringupakkumise nende filmide kohta, mida kino soovib esitleda, esitatud pakkumise alusel lepivad kino ja levitaja kokku esitlusnädalate arvu ja igal nädalal või päeval toimuvate seansside miinimumarvu. Levitajad edastavad oma tulevaste filmide kohta kassaprognosid, mille alusel saab kino hinnata, millistel filmidel on kõrgem finantspotentsiaal. Kõrgema finantspotentsiaaliga filmide puhul võib kino olla nõus, et filmi näidatakse kõige suuremas saalis. Samas, kui levitaja palub kinol teatada eelnevalt saali numbri, siis palutakse seda vaid esilinastusnädala, äärmisel juhul kahe esimese nädala osas, kuid kindlasti mitte kogu esitlusperioodi osas. Kui Cinamon võtaks endale kohustuse näidata filme teatud saalides nädalaid ja isegi kuid ette, siis kaotaks ta sellega vajaliku paindlikkuse. Arvestades, et FC kinos „*Ekraan*“, millel on vaid kaks saali, näidatakse regulaarselt korraga nelja või enam filmi, on selge, et FC ei ole „*Ekraani*“ suhtes sarnast saalide jagamist puudutavat piirangut kehtestanud. Tavapärasele praktikale vastavalt oleks Cinamon nõus eelnevalt leppima kokku filmi esitlusnädalate arvu, minimaalse seansside arvu ning vajadusel ka esilinastusnädala osas saali (ekraani) numbri.

Konkurentsiametile 25.11.2008 saadetud kirjas selgitas Cinamon, et nii stuudiole, levitajate kui ka kinode huvid kattuvad täielikult selles osas, et nad kõik on huvitatud filme vaatavate inimeste hulga suurendamisest, kuna nende kõigi tulude suurus sõltub otseselt piletimüügitulust. Studio on eelkõige huvitatud tema filmide edust, kuid samuti on selge, et studio, levitaja ega kino huvides ei ole näidata filmi tühjadele saalidele. Selle asemel on mõistlik näidata filmi väiksemas saalis või anda filmikoopia kinole, kus seda veel ei ole näidatud, et see teeniks levitajale ja stuudiole suuremat tulu. Eelkirjeldatud eesmärkide täitumiseks on vaja, et „*Cinamonil*“ kui Tartu suurimal kinol oleks võimalik häid filme näidata, aga lisaks on Cinamonil vaja paindlikkust, et otsustada, millist filmi, millal ja millises saalis näidata. FC käitub aga hoopis selliselt, et teatud filmid Cinamonini ei jõuaks ning et Cinamonil oleks filmide ajakavade planeerimisel võimalikult vähe paindlikkust. Selline FC käitumine ei ole kasulik ei talle kui filmide levitajale ega ka stuudiole, kelle filme ta levitab, sest Cinamoni väiksem piletitulu tähendab väiksemat tulu ka levitaja ja studio jaoks. Selline käitumine on kasulik vaid FC-le kui filmide näitajale ja Cinamoni otsesele konkurendile Tartu filmide näitamise kaubaturul.

Cinamoni väitel on ta korduvalt läbirääkimistes FC-ga üritanud saavutada filmide näitamise osas suuremat paindlikkust, kuid FC on pidevalt nõudnud väga rangelt kogu informatsiooni esitamist ning ähvardanud vastasel korral broneeringu kinnitamata jätmisega. FC nõudel esitatud kogu esitlusperioodi puudutav täpne informatsioon kantakse esitlusleppesse, mis on poolte vahel sõlmitud litsentsilepingu lisa ning täitmiseks kohustuslik. Nende tingimuste rikkumine Cinamoni poolt tähendaks litsentsilepingu rikkumist ning võiks kaasa tuua kogu litsentsilepingu ühepoolse lõpetamise FC poolt. Asjaolu, et FC võib ühepoolset teatud nõudmistest loobuda, ei tähenda, et vastavat nõudmist ei ole esitatud ja Cinamon ei peaks seni oma tegevuse planeerimisel vastavast nõudmisest lähtuma.

Cinamon mõõnis, et tavapäraseks võib pidada saali (ekraani) numbri eelneva teatamise vaid esitlusnädala osas või äärmisel juhul, st suure kassahiti puhul, esitlemise kahe esimese nädala osas. Kindlasti ei ole tavapärane ega aktsepteeritav kino sidumine konkreetsete saalidega pikemaks ajaks või lausa kogu esitlusperioodiks. Cinamon leidis ka, et nõue, mille kohaselt samasse saali ei panda kahe esimese nädala jooksul mitut filmi, läheb vastuollu *multiplex*-kinode loomise filosoofiaga ning ei arvesta erinevate filmide sihtrühmade eelistusi ning tavapäraseid seansside aegu. Näiteks ei ole mõtet kulutada päeva viimast seansi laste- või perefilmile, kui selle asemel saab seal näidata mõnda pigem täiskasvanutele suunatud filmi (põnevikku või õudusfilmi), mille näitamine hommikul ajal ei oleks samavõrd kasumlik. Samuti ei arvesta vastav nõue tänapäeva tehnoloogiliste võimalustega, mille abil on võimalik näidata ühelt filmikoopialt filmi samaaegselt mitmes saalis (nn *interlock*'i kasutades).

c) Täiendavate filmide näitamise piiramine

Litsentsilepingu IV osa X lõik sätestas, et „*litsentsisaaja ei ole filmi kahel esimesel linastusnädalal õigustatud filmi avalikuks esitamiseks kasutatavas kinos saalis esitama teisi audiovisuaalseid teoseid (v.a. treilerid ja reklaamid), ilma litsentsiandja eelneva kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis antud nõusolekuta.*“ Selline täiendavate filmide näitamise range piirang on Cinamoni väitel tugevas vastuolus FC enda tegevusega (nt kinos „*Ekraan*“ ning Kaunases, Leedus) ning stuudiote üldise poliitikaga meie regiooni enamike kinode osas (nt Prahast, Budapestist). Tegemist on selgelt Cinamoni suhtes ebaõiglase äritingimuste kehtestamisega, samuti erinevate tingimuste rakendamisega, mis piirab Cinamoni poolt teenuse osutamist. Lisaks oleks eelnimetatud sätte rakendamise korral tagajärjeks konkurentsi piiramine filmilevitusturul, kuna Cinamon oleks filmi esimese kahe nädalase linastusperioodi vältel kohustatud kasutama ainult FC levitamisteenust. Kuna eelduslikult esitatakse kinos igal nädalal uusi filme, siis oleks teiste levitajate (nagu Tallinnfilm jt) teenuse kasutamise keeld tegelikkuses piiramatult kestvusega. Cinamon leidis, et leping peaks hoopis sätestama, et pooled arutavad linastuskordade arvu päevas igal üksikjuhul eraldi läbi. FC väidet, et piirangud tulenevad filmistuudiote nõudmistest, pidas Cinamon kaheldavaks.

d) Ebaõiglase tasustruktuuri kehtestamine

Cinamoni väitel on FC tasustruktuur samuti ebaõiglane, kuna see ei erista esilinastuskoopiaid ning nn kasutatud koopiaid, kuigi on ilmselge, et nende väärtus on erinev. Juhul, kui filmi on vahetult enne Cinamonile üleandmist näidatud mõne teise Eesti kino poolt, võib mõistlikult eeldada, et filmi vaatavate isikute arv on väiksem, mida peaks tasustruktuuri kujundamisel arvesse võtma. Kuna Cinamon peab tasuma kasutatud koopia eest sama hinda kui esilinastuskoopia eest, siis juhul, kui talle ei võimaldata esilinastuskoopiat, nõutakse temalt ebaõiglast hinda vastuolus KonkS § 16 punktiga 1. Samuti avaldas Cinamon kahtlust, et FC ei kasuta sama tasustruktuuri kinode puhul, mida ta ise opereerib.

e) Filmikoopiade diskrimineeriv kättetoimetamine

Cinamoni väitel on tal põhjendatult alust arvata, et FC toimetab kõigile teistele kinodele filmikoopiad kätte, samal ajal kui Cinamon on kohustatud filmidel ise järel käima. Cinamoni väitel on see erinevate filmiesitajate ilmselgelt ebavõrdne kohtlemine.

f) Aruannete esitamiseks ebamõistliku tähtaja kehtestamine

Cinamon leidis ühtlasi, et nõue, mille kohaselt pidi Cinamon esitama lepingu kohased aruanded iga päev kella 23.00-ks on ebamõistlik ja ebaõiglane. Kella 23.00 näol on seaduse kohaselt tegemist öise tööajaga ning lisaks algavad kinoseansid mõnikord isegi pärast kella 23.00. Cinamonile teadaolevalt vajab FC aruandeid alles järgmisel hommikul, mistõttu oleks õiglane ka lepingus sätestada, et aruanded tuleb esitada järgmises hommikuks.

g) Nõue reklaamida Forum Cinemas AS-i Tartu kinos „Cinamon“

Cinamoni väitel oli ta sunnitud oma kinos linastuvate filmide reklaamimisel reklaamima FC filmilevitamisteenuseid seeläbi, et FC kaubamärk on lisatud kõigile reklaammaterjalidele, mida vastavalt litsentsilepingule kasutada tuleb.

h) Ebamõistliku pangagarantii küsimine

Cinamoni väitel oli ta FC nõudel sunnitud 2009. a juuli alguses esitama FC-le pangagarantii viimase poolt nõutud summas 1,1 mln krooni (70 303 eurot). Kuigi Cinamon oli veendunud, et sellise pangagarantii nõudmiseks puudus FC-l õiguslik alus, oli Cinamon sunnitud selle väljastama, vastasel juhul ähvardas FC mitte väljastada „Jääaeg 3“ („Ice Age 3“) filmikoopiat, mis oleks toonud kaasa olulise kahju tekkimise. FC selline käitumine on käsitletav turgu valitseva seisundi kuritarvitamisena. Cinamonile teadaolevalt ei ole sellist garantiid teistel Eesti kinooperaatoritelt nõutud ning ka pangagarantii summat pidas Cinamon liiga kõrgeks, kuna see ei olnud vastavuses FC poolt Cinamoni krediidiriskiga seoses kantava võimaliku kahjuga. FC esitab Cinamonile arved igal nädalal ning tavaliselt maksab Cinamon arved kaheksa päeva jooksul. Seega kannab FC makseriski selle nädala jooksul, mil Cinamon vastavaid filme näitab, kuid mille eest ei ole veel arvet esitatud, millele lisandub kaheksapäevane maksetähtaeg ja võimalik umbes nädalane meeldetuletuse periood – kokku mitte rohkem kui kolm nädalat. Arvestades, et seni läbi FC levitatud ACME filme on asunud levitama ACME kohalik tütarettevõtja, väheneb läbi FC tellitavate filmide arv ning seega ka FC poolt kantav makserisk veelgi. Cinamonile teadaolevalt maksab FC filmistuudiotele alles seejärel, kui Cinamon on FC-le vastavad summad tasunud, mistõttu seisneb FC tegelik Cinamoniga seotud risk vaid Cinamonile antud filmikoopiade maksumuses.

3.2. Forum Cinemas AS-i poolt esitatud selgitused

FC väitel on kogu Cinamoni kaebus rajatud asjaolule, et FC on turgu valitsev ettevõtte. FC arvates segas Cinamon aga meelega ära FC positsiooni filmide maaletoomisel, kus FC on tõesti turgu valitsev ettevõtte ja positsiooni filmide avaliku esitajana (kinona) Tartus, kus FC omab 2 kinosali (279 istekohta; 29%) ja Cinamon omab 5 kinosali (alla 694 istekohta; 71%). Seega ei ole FC kino-ettevõtjana Tartus turgu valitsev ettevõtte. FC väitel ülehindas Cinamon ka FC turuosa suurust: Eestis toodi 2007. a välja 145 filmi, neist 115 tõi välja FC, kuid alates 01.11.2008 vähenes FC poolt levitatavate filmide arv, kuna osade filmide leviõigused omandas Leedu firma ACME (2007. a oli neid filme 33).

a) Põhjendamatud ja diskrimineerivad piirangud filmikoopiate kättesaadavusele

FC selgitas Konkurentsiametile, et filmikoopiate väljastamise kriteeriumid juhul, kui filmikoopiaid on vähem kui soovijaid, on lühidalt järgmised: esmalt suurem asustatud punkt (st suurema arv potentsiaalseid vaatajaid), järgnevalt kinosaal, milles filmikoopiat avalikult esitatakse ja saali (suurem) kohtade arv. Selline lihtsustatud käsitlus ei ole samas ammendav, vaid vaadelda tuleb kogu filmikoopiate tellimise ja jagamise süsteemi, mis saab alguse mõned kuud enne planeeritavat filmi avalikku esitamist. Filmi autoriõiguste omanik (produtsent) hakkab mõned kuud enne filmi avalikku esitamist planeerima, millisesse riiki ja kui palju koopiaid ta saadab. Seejärel valmistatakse koopiad, saadetakse need maaletoojatele, kes siis tellivad subtitreerimise ja valmistavad filmi ette avalikuks esitamiseks. Filmikoopiate arv sõltub nii reaalsest näitajatest (elanike arv, kinode arv, saalikohtade arv) kui ka produtsendi ja FC kui maaletooja eelhinnangust, mis ei pruugi aga alati täpne olla. Samuti tuleb produtsendil arvesse võtta, millised võimalikud konkurentfilmid samal ajal linastuvad ja kuidas need võivad mõjutada filmi vaadatavust. Produtsent eraldab üldjuhul filmikoopiad arvestusega, et filmikoopiate valmistamiskulud saaksid esimeste linastusnädalatega kaetud ja kasum teenitud. Seejuures arvestab produtsent üldjuhul nii FC kui ka teiste suurte kinode soovidega (kui need on majanduslikult põhjendatud), aga lõpliku otsuse koopiate arvu osas teeb ikkagi produtsent ise. Reeglina on peale esimest kahte - kolme linastusnädalat sissetulek filmi avalikult esitamiselt juba mitteolulises suuruses. FC-l kui maaletoojal puudub väidetavalt võimalus mingite teiste reeglite kohaselt käituda, kuna FC annab igapäevaselt produtsentidele aru nii vaatajate arvu kui ka rahaliste sissetulekute osas.

Rahvusvaheline filmitööstus on tööstusharu, kus ainult kulude madala taseme juures on produtsendil võimalik kasumit teenida. Eesti turul on filmikoopiate arv kriitiline näitaja, sest turg on maailma üks väiksemaid ja filmikoopia hind moodustab väga suure osa filmi väljatoomise kuludest (nt eestikeelse dubleeritud koopia füüsiline maksumus on [...] eurot). FC väitel on esmaseks põhjuseks filmikoopiate vähesusele produtsendi nägemus optimaalsest filmikoopiate arvust. Keegi ei ole võimeline täpselt ette ennustama, kui edukas konkreetne film konkreetses riigis on. Võib juhtuda, et üks film on kümnes riigis ebaedukas ja ühes riigis üliedukas. Võib juhtuda, et produtsent peab vajalikuks mingil hetkel filmikoopiate jagunemist muuta, mis Eesti jaoks võib tähendada nii filmikoopiate arvu suurendamist kui vähendamist. FC edastab ühelt poolt produtsendile kinode soovid koopiate arvu osas ja teiselt poolt oma nägemuse selle kohta, kui palju võiks konkreetne film senise kogemuse põhjal vaatajaid ja piletitulu koguda. Produtsent otsustab, mitu koopiat ta Eestisse saadab.

Juhul, kui produtsent ei nõustu andma FC-le filmikoopiaid selles koguses nagu litsentsisaaja soovib ja litsentsisaaja on siiski veendunud, et ta soovib täiendavat filmikoopiat, on FC nõus üritama osta produtsendilt täiendav filmikoopia litsentsisaaja jaoks – lõpliku sõna õigus on siiski produtsendil. Eelduseks on, et litsentsisaaja garanteerib minimaalse filmirendi näol vähemalt subtitreeritud koopia maksumuse. Vähemalt kahekuuline etteteatamistähtaeg on vajalik selleks, et suuta tellimus täiendavale filmikoopiale paigutada filmikoopiate tavapärasesse üldtellimusse. Ajaliselt kulub tavaliselt [...] tellimuse vormistamisele ja kinnitamisele, [...] koopia tootmisele, [...] transpordiks ja tolliformaalsusteks ning [...] koopia subtitreerimiseks.

FC juhtis ka tähelepanu filmide kui autoriõiguse objektide õiguslikule seisundile. FC saab oma õigused filmide avalikuks esitamiseks ja levitamiseks filmide õiguste omanikelt ega saa seetõttu edasi anda õiguseid, mida FC-le ei ole antud või täitmata jätta kohustusi, millised FC-le on

peale pandud. Seejuures peab arvestama asjaoluga, et autoril (produtsendil) puudub kohustus igale soovijale filmi avalikuks esitamiseks anda.

FC ei saa alati garanteerida filmikoopia üleandmist ja filmi esitamist, kuna FC-le üleantavate koopiade arvu otsustab produtsent. FC-le teadaolevalt ei ole ta Cinamoni õigusi selles osas kuidagi rikkunud, Cinamon on saanud Tartus mitmeid filme esilinastusele olukorras, kus neid filme FC enda Tartu kinos filmikoopia puudumisel ei linastata.

FC poolt maaletoodud filme esitatakse avalikult ca 40-s kohas üle Eesti. Oma iseloomult on need kohad väga erinevad, aga suurtes piirides võib need jagada kolme gruppi:

- 1) Esilinastuskinod – suured kinod suuremates asulates, milliste arv on piiratud (Tallinnas „Coca-Cola Plaza“, lisandumas oli Cinamoni hallatav kino Solarise keskuses), Tartus „Cinamon“ ja „Ekraan“, Narvas „Astri“ ja Pärnus kino „Mai“). Nimetatud kinod on filmistuudiotega jaoks olulised, nende jaoks toodetakse filmikoopiaid ning nendest kinodest saavad stuudiod ka valdava osa oma tuludest.
- 2) Väikekinod – filmide avalik esitamine on vähemalt üks põhitegevustest ja filmiseansse on rohkem kui kord nädalas (nt Haapsalus ja Jõhvis, siia kategooriasse kuulus erandina ka Tallinna kino „Kosmos“, kus näidati varem linastunud filme odava piletihinnaga). Sellised kinod saavad omale avalikuks esitamiseks need filmid, mida esilinastuskinod enam ei esita. Samas on nad filmistuudiotega jaoks ikkagi olulised ja neile kehtivad samad tingimused kui esilinastuskinodele (litsentsitasud jne).
- 3) Kinopunktid väikeses maakohas – filmide näitamist korraldab kohalik omavalitsus, kas otse või läbi mõne oma allasutuse (näiteks rahvamaja), filme näidatakse sagedusega korra kuus kuni korra nädalas, piletite müük toimub kohapeal sularahas ning tegeliku küllastajate arvu ja rahalise käibe tõene määramine on FC poolt vaadatuna keeruline, raskesti kontrollitav ja kallid. Avalikult esitatakse üldjuhul filme, milliseid kinodes enam ei näidata. Nende kinopunktide tegevus on filmistuudiotega oluline vaid sel määral, et nad tekitavad inimestes huvi vaadata filme ka suuremalt ekraanilt. Kinopunktid tasuvad litsentsitasu kindla summana filmi avalikult esitamiselt, mis tagab selle, et litsentsitasu saab alati tasutud ning aruanne vaatajate arvu kohta on tegelikkusele vastav.

Filmistuudio määratleb konkreetses riigis esilinastuva filmi filmikoopiade arvu ja nende esitamise kohad umbes kaks kuud enne filmi esilinastumise kuupäeva. Eestis kaalutakse üldjuhul filmi esitamist järgmistes kinodes: 1) „Coca-Cola Plaza“ Tallinnas; 2) „Cinamon“ Tartus; 3) „Ekraan“ Tartus; 4) „Astri“ Narvas ja 5) „Mai“ Pärnus. Lisaks asustatud punkti suurusele on filmistuudio jaoks väga oluline ka kinosaali, kus filmi avalikult esitatakse, istekohtade arv. Mida rohkem istekohti, seda rohkem ka potentsiaalseid vaatajaid. Tartut vaadeldes on „Cinamonis“ üks saal ca 300 kohaga ja ülejäänud neli alla 100 kohaga ning FC-l kinos „Ekraan“ üks saal ca 200 kohaga ja teine saal alla 100 kohaga. Seega on filmistuudio huvitatud oma filmide esitamisest eelkõige „Cinamoni“ suurimas saalis, seejärel „Ekraani“ suures saalis. Filmistuudio informeerib maaletoojaid, sh FC-d, milliseid filme ja millal kavatakse kinodesse avalikuks esitamiseks saata. FC edastab nimetatud informatsiooni kinodele ja ootab kinodelt tagasisidet selles osas, et milline kino, millist filmi, millises ajavahemikus ja millises saalis avalikult esitada soovib. Omades informatsiooni Eestis olemasolevate esilinastuskinode kohta, samuti nende kinode soove filmikoopiade saamise osas (koos saalide suurusega), määratleb filmistuudio, mitu filmikoopiat ta Eestisse annab. Filmistuudio teab täpselt, millistes linnades ja millistes saalides ning kui pikalt iga stuudio poolt

antavat filmikoopiat avalikult esitatakse, igapäevane aruandlus toimub kuni kaheksa nädalat alates esilinastuse päevast. Vajadusel võib filmistuudio filmikoopiaid nii Eesti siseselt kui ka riikide vahel suvalisel ajahetkel ümber jagada. Eesti-sisese ümberjagamise korral küsivad nad ka FC arvamust, aga otsuse teeb ikkagi filmistuudio. On juhtunud, et filmi levitamine territooriumil peatatakse filmistuudio käsuga (nt. *StarWars Triloogia Re-Release*) enne levitusaja lõppu.

Niipea kui Cinamon avaldas soovi sõlmida FC-ga filmide avaliku esitamise litsentsileping, edastas FC neile ka lähikuudel esilinastuvate filmide nimekirja koos palvega esitada oma soovid filmikoopiate osas, et need oleks võimalik õigeaegselt ära tellida. Informatsiooni esilinastuvate filmide kohta edastatakse Cinamonile jätkuvalt. Cinamon aga ei teavita FC-d oma soovidest õigeaegselt ja pole seda kordagi teinud. FC märkis, et Cinamon esitab tavapärastelt oma soovid filmikoopiate osas nädal või kaks enne vastava filmi esilinastust, teades väga hästi, et lisakoopia saamine on sellise aja jooksul võimatu. Cinamoni sellise käitumise tõttu on tekkinud olukord, kus FC tellib stuudiotelt filmikoopiaid ilma Cinamoni soove ja kavatsusi teadmata, mistõttu on tagajärjeks olukord, kus osadest filmidest on koopiaid piisavalt, osa filmikoopiaid jääb üle ja osa filmikoopiaid jääb puudu. Kui Cinamon avaldab nädal või kaks enne filmi esilinastumist soovi saada endale filmikoopiat filmist, mida FC ei ole osanud Cinamoni jaoks tellida, lähetab Cinamon koheselt kaebekirja filmistuudiale, mille tagajärjeks on, et filmikoopia, mis kaks kuud tagasi tehtud jaotuskava kohaselt pidi minema Narva kinno „*Astri*“ (filmistuudio jaoks vähemolulisem kui Tartu kinod), jõuab Tartu „*Cinamoni*“. Kannatajaks on sellistes situatsioonides FC kino „*Astri*“, kes jääb terveks nädalaks üldse filmita.

FC ei ole mitte kunagi ühelegi stuudiale teinud ettepanekut, et Cinamonile ei tuleks kõiki stuudiote filme anda ega saa sellist ettepanekut ka teha. Tartu kino „*Cinamon*“ saalide arv ei võimalda mitte kuidagi kõik aasta jooksul Eestisse toodavaid filme linastada, selleks peaks olema vähemalt 10 saali. Stuudiod ei võimalda kino „*Ekraan*“ eelistada, kuna stuudiod eelistavad filmile alati suuremat kino ja suuremat saali.

FC väitel ei ole ta kunagi esitanud Cinamonile ähvardust talle filme mitte tarnida ega saagi sellist ähvardust esitada, kuna seda ei lubaks filmistuudiod. Küll on FC korduvalt palunud lõpetada senine praktika, mille kohaselt Cinamon ei esita õigeaegselt tellimusi filmikoopiatele ning nõuab filmistuudiatele kaebamisega ähvardades jätkuvalt endale FC kinodele ettenähtud filmikoopiaid. FC rõhutas, et filmikoopiate jagamisel on viimase sõna õigus filmistuudiotel ja FC ei saa ilma põhjusega filmikoopiaid andmata jätta. Kogu „*Cinamoni*“ kino kahekuulise tegevuse jooksul tarnis FC väidetavalt praktiliselt kõik koopiad „*Cinamonile*“ oma kinode arvelt ja ettepaneku filmistuudiatele koopiade ümberjagamiseks on teinud just FC, et vältida ainet Cinamoni järjekordseks kaebuseks.

Selleks, et FC saaks Eestis levitusse tuua filmi, peab kõik vajalikud detailid eelnevalt kooskõlastama filmistuudioga. Vajalik info on linnad, kinode nimed, saali suurused ehk istekohtade arv ja kokkulepitud minimaalsed linastusnädalad ja seansside arv. FC väitel on tavaks, et esilinastuskinodes esitatakse filme nädalate kaupa, üldjuhul vähemalt kaks nädalat, aga suure publikuhuviga filmid võivad kinodes erinevates saalides ja erinevatel aegadel linastuda mitmeid nädalaid. Filmistuudio jaoks on olulised just esimesed kaks nädalat, mistõttu on tavaks, et esilinastuskinoga lepatakse kokku saal ja päeva seansside arv, mida siis ilma filmistuudio nõusolekuta ei muudeta. Samuti on tavaks, et samasse saali ei panda kahe esimese linastusnädala jooksul ilma stuudio nõusolekuta teist filmi. Tegelikult vaadatakse FC väitel tema ja Cinamoni poolt iganädalaselt üle ja lepatakse kokku, kui suurt saali juba ekraanil olev film vajab ja kui suurt on kinol pakkuda. Iganädalane kooskõlastamine on kahe kuu jooksul FC ja Cinamoni kino vahel toimunud tõrgeteta ning FC on alati aktsepteerinud kino oma valikuid.

b) Filmide esitamisel kinole vajaliku paindlikkuse piiramine

Cinamoni väite osas, et FC nõuab broneeringu kinnitamiseks, et Cinamon saadaks talle täpse filmide ajakava, märkis FC, et Cinamoni poolt mainitud tabeli edastas FC töötaja Cinamoni töötajale vastusena viimase palvele selgitada, kuidas koostada filmide linastumise kava, viidates, et FC-s on aegade jooksul välja kujunenud selline vorm. Mitte mingeid juhiseid ja lubasid tabeli kasutamiseks, rääkimata nõudmistest sellise tabeli kasutamiseks, ei ole FC kunagi esitanud.

FC ei ole kunagi nõudnud mingit täiendavat informatsiooni kino tegevuse kohta. FC on palunud esitada nelja nädala jooksul ekraanile tulevate FC levitatavate filmide kohta saali numbri ja kohtade arvu, kus film esilinastub (selle kinnitab filmistuudio) ning filmi minimaalse linastusnädalate arvu kinos ja minimaalse seansside arvu päevas (ilma selleta pole võimalik filmistuudiale loodetavat renditulu kalkuleerida). FC väitel on sellise info küsimine vastavuses tavade ja mida aktsepteerib väidetavalt ka Cinamon.

c) Täiendavate filmide näitamise piiramine

Seoses piiranguga teiste filmide esitamiseks samas kinos saalis kahel esimesel esilinastusnädalal, selgitas FC, et produtsent, määratledes filmikoopiate arvu, arvestab sellega, et kokkulepitud esilinastusnädalatel näidatakse filmi kokkulepitud linna kokkulepitud kino kokkulepitud saalis. Kui selles saalis jääb ära (asendatakse teise filmiga) kas või üks seanss, kaotab film ja ka produtsent olulise osa oma oodatavast tulust. Teiseks mõjuriks siin on veel produtsentide soov välistada kõikvõimalikud eksimused, segadused ja manipuleerimised vaatajate arvuga eri filmide osas samas saalis. Samas, kui mõni film on oodatust viletsama vaatajahuviga on alati võimalik üritada produtsendiga kokku leppida ja kas tõsta film üle väiksemasse saali või saavutada nõusolek mõne muu filmi näitamiseks samas saalis. FC väitel tuleneb kirjeldatud piirang ja selle välistamise kord filmide esitamise üldisest tavast ning FC järgib sama piirangut ka enda kinodes.

Cinamoni väide selle kohta, et „*Ekraanis*“ näidatakse korraka nelja või enam filmi, ei vasta tegelikkusele. Nelja filmi samaaegne esitamine võis aset leida siis, kui „*Ekraan*“ oli Tartu ainuke kino ja filmistuudiod olid sunnitud filme samaaegselt esitama ekraanide puudusel. Cinamoni avamisest saadik esitatakse „*Ekraanis*“ üheaegselt kolme filmi - saalis nr 1 on vastavalt varasemale kokkuleppele filmistuudioga, kas üheks või kaheks nädalaks ainukesena esilinastusfilm ja saalis nr 2 esitatakse tavaliselt mitteesilinastusnädala filme, mis jagavad ekraani. Selline tegevus vastab FC väitel kõigiti filmide linastamise headele tavadele.

d) Ebaõiglase tasustruktuuri kehtestamine

FC leidis, et kino jaoks on kasutatud koopia sama väärtusega kui esilinastuskoopia. Filmide linastumist tuleb hinnata asulate kaupa. Tartu elanik ei tule üldjuhul Tallinnasse või Pärnusse kinno, vaid külastab kino Tartus. Ainuke põhjus Tallinnasse tulekuks on see, kui on ilmne, et vastavat filmi linastatakse ainult Tallinnas. Ilmne on ka see, et Cinamon ei hakka üldjuhul oma Tartu kinos avalikult esitama filmi, mille esilinastus toimus kolm kuud tagasi teises Tartu kinos. Filmide linastamisel soovib produtsent teatud juhtudel filmi linastumist kõigis maailma või maailmajao arvestatavates kinodes samaaegselt, teiste filmide puhul võib olla, et eri maades linastuvad filmid eri aegadel ja siis on näiteks võimalik ka olukord, kus film esilinastub Helsingis või Riias varem kui näiteks Eestis. FC-l puudub õigus ja võimalus sellisel juhul nõuda litsentsitasude alandamist põhjusel, et Eesti kinovaatajal oli võimalik seda filmi varem

naaberriigis näha. Filmikoopia on vaid autoriõigusega kaetud teose kandja ja koopia füüsiline hind ning kulumine ei mõjuta otseselt filmi rentimise tingimusi.

e) Filmikoopiate diskrimineeriv kättetoimetamine

FC märkis, et kohe läbirääkimiste algul teatas Cinamon, et ta ei soovi logistikateenuse eest maksta mingit käitlustasu ehk soovib saada selle tasuta. Kuna kõik teised turuosalisel tasuvad logistikateenuse eest, siis ei saanud FC Cinamonile tasuta teenust osutada, kuna sellega oleks eelistatud üht turuosalist.

Lisaks kõigele eelnevale esitas FC Konkurentsiameti palvel 03.11.2008 kirja lisana ära kirjad igast FC ja filmistuudio, kelle filme FC Eesti Vabariigi territooriumil levitab, vahel sõlmitud kehtivast litsentsilepingust, märkides, et tegemist on raamlepetega. FC selgitas, et iga stuudio kehtestab oma protseduurireeglid, mis on üldjoontes sarnased ja vastavad filmilevituse rahvusvahelistele tavadele. Samuti esitas FC vastavalt Konkurentsiameti palvele Konkurentsiametile ära kirjad litsentsilepingutest, mis FC-l olid sõlmitud järgmiste kinodega: kino „Mai“; Jõgeva Kultuurikeskus; Paide Kultuurikeskus; Haapsalu Kultuurikeskus; Põlva Kultuuri- ja huvikeskus; Võru Kultuurimaja „Kannel“; Vändra Kultuurimaja; Lihula Kultuurimaja; Tornimäe Rahvamaja ning Kilingi-Nõmme Klubi. Selgitusena märkis FC, et täpselt samasugused lepingud, nagu FC on sõlminud Cinamoniga, on sõlmitud ka Mai Kino OÜ-ga (kino „Mai“ Pärnus) ja Tallinnfilm AS-iga (kino „Sõprus“ Tallinnas). FC väitel puudusid mitteesilinastuskinodega sõlmitud litsentsilepingutes nende esitamise ajal esilinastusfilmidega seotud piirangud.

3.3. Konkurentsiameti esialgne seisukoht

19.02.2009 saatis Konkurentsiamet FC-le oma esialgse seisukoha ja teabe nõude (edaspidi: *esialgne seisukoht*), milles teatas, et haldusmenetluse käigus kogutud teabe põhjal on Konkurentsiamet jõudnud esialgsele seisukohale litsentsilepingu IV peatüki 10. lõigus toodud tingimuse⁴ ning FC poolt selle rakendamise viisi konkurentsiseadusele mittevastavuse osas. Viidatud kirjas esitas Konkurentsiamet oma vastava seisukoha ning palus sellest lähtuvalt esitada FC-l Konkurentsiametile ühtlasi täiendavat teavet, mis võimaldaks Konkurentsiametil kujundada antud küsimuses lõplik seisukoht. Kuivõrd FC poolt 03.11.2008 kirjaga Konkurentsiametile esitatud litsentsilepingutest, mis FC-l olid sõlmitud esilinastuskinodeks mitteolevate kinodega (edaspidi: *tavakinod*) nähtus, et FC rakendab Cinamoni litsentsilepingu IV peatüki 10. lõigus toodud tingimusega sarnast tingimust ka mitmete tavakinode suhtes⁵, esitas Konkurentsiamet kõnealus kirjas oma esialgse seisukoha ka tavakinodele kehtestatud vastava tingimuse konkurentsiseadusele vastavuse kohta. Litsentsilepingu mitmete teiste tingimuste ja Cinamoni poolt välja toodud võimalike konkurentsiseaduse rikkumiste osas pidas Konkurentsiamet faktilistest asjaoludest õige arusaamise huvides vajalikuks küsida FC-lt täiendavat/täpsustavat informatsiooni.

Konkurentsiamet märkis, et KonkS § 16 kohaselt on keelatud ühe või mitme ettevõtja poolt turgu valitseva seisundi otsene või kaudne kuritarvitamine kaubaturul, kusjuures viidatud

⁴ Nimetatud tingimuse kohaselt ei ole litsentsisaaja filmi kahel esimesel linastusnädalal õigustatud filmi avalikuks esitamiseks kasutatavas kinossaalis esitada teisi audiovisuaalseid teoseid (välja arvatud trailerid ja reklaamid) ilma litsentsiandja eelneva kirjaliku taasesitamist võimaldavas vormis nõusolekuta.

⁵ Konkurentsiametile esitatud tavakinodega sõlmitud litsentsilepingute IV peatüki 10. lõigu kohaselt ei ole litsentsisaaja õigustatud esitama filmi esitamise samal esitusnädalal lepingus kirjeldatud kinos litsentsiandja levitusse mittekuuluvaid audiovisuaalseid teoseid ilma litsentsiandja kirjaliku nõusolekuta.

paragrahvi punktides 1-6 on toodud lahtine loetelu keelatud kuritarvituse võimalikest viisidest. Vastavalt KonkS § 13 lõikele 1 omab konkurentsiseaduse tähenduses turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40% käibest.

Haldusmenetluses kogutud teabe põhjal oli Konkurentsiametil alust arvata, et FC omab turgu valitsevat seisundit käesolevas haldusasjas tähtsust omaval kaubaturul, milleks Konkurentsiameti hinnangul on filmide levitamine nende avalikuks esitamiseks kinodes Eesti Vabariigis. Vastavat seisukohta toetas eelkõige asjaolu, et FC oli kuue Hollywoodi peamise filmistuudio (*Buena Vista International*⁶, *Columbia Pictures*, *20th Century Fox*, *Warner Bros*, *United International Pictures*⁷, *Sony Pictures*) filmide ainulevitajaks Eesti Vabariigis. Nimetatud stuudiote kätte on tavapäraselt koondunud suure eelarvega filmid, mis on mõeldud rahvusvaheliseks levitamiseks ja mis kuuluvad nn peavoolu (i.k. *mainstream*) filmide kategooriasse, s.t. pakuvad huvi laiale/valdavale hulga inimestele. Lisaks Hollywoodi suurimate filmistuudiote toodangule levitas FC kuni 01.11.2008 ka Leedu firma UAB ACME poolt Eestisse toodud filme, milleks olid peamiselt sõltumatute⁸ filmistuudiote nagu näiteks *Summit Entertainment*, *Lakeshore Pictures*, *Lions Gate* ja *Studiocanal* toodetud filmid. FC poolt levitatavate filmide suurt ülekaalu Eestis levitatavate filmide hulgas kinnitasid FC esitatud andmed, mille kohaselt toodi 2007. a Eestis välja 145 filmi, millest 115 (s.o. ligikaudu 79%) tõi välja FC. Kuigi tegemist on 2007. a andmetega, ei olnud Konkurentsiametil põhjust arvata, et FC poolt kinodele levitatavate filmide osakaal oleks 2008. a ja 2009. a oluliselt väiksem. Seda eelkõige põhjusel, et Konkurentsiameti poolt haldusmenetluse raames kinodele saadetud teabe nõuete⁹ vastustest nähtus, et FC poolt levitatavate filmide osakaal küsitletud kinodes oli 2008. aastal (kuni 01.12.2008) sõltuvalt kinost 55-100%. Samuti nähtus viidatud teabe nõuete vastustest, et FC poolt levitatavad filmid on kinodes valdavalt populaarseimad, hõlmates sõltuvalt kinost 48,5-100% kinoküllastajate koguarvust. Seejuures märkisid enamik Konkurentsiameti poolt küsitletud kinodest, et peavad FC poolt levitatavate filmide näitamist oma kinos oluliseks või väga oluliseks. Kuigi FC ei levita enam UAB ACME poolt maaletoodud filme (alates 01.11.2008 levitab neid UAB ACME tüdarettevõtja ACME Film OÜ, edaspidi: *ACME*), ei olnud Konkurentsiametil põhjust arvata, et FC seisund filmide levitamise kaubaturul oleks alates 01.11.2008 oluliselt nõrgenenud. Sellise järelduse välistas eelkõige asjaolu, et ACME poolt levitatavad filmid ei moodustanud kõigist Eesti Vabariigis kinodele levitatavatest filmidest märkimisväärset osa, vaid valdavad olid siiski FC poolt levitatavad Hollywoodi suurstuudiote filmid. Näiteks, Pärnu kinos „*Mai*“ oli 2008. aastal (kuni 01.12.2008) ACME filmide osakaal ligikaudu 15% (17 filmi), FC filmide osakaal aga ligikaudu 77% (87 filmi), Jõhvi kinos „*Amadeus*“ oli samal perioodil ACME filmide osakaal ligikaudu 8% (7 filmi), FC filmide osakaal aga ligikaudu 66% (56 filmi), Haapsalu Kultuurikeskuses oli samal perioodil ACME filmide osakaal ligikaudu 14 % (5 filmi), FC filmide osakaal aga ligikaudu

⁶ Nüüd *Walt Disney Studios Motion Pictures*.

⁷ Levitab *Paramount*'i ja *Universal*'i filme.

⁸ Sõltumatute filmistuudiotena käsitletakse neid filmistuudioid, mis jäävad väljapoole Hollywoodi stuudioid. Iseseisvate stuudiote filmid on enamasti väikese eelarvega, originaalsete osatäitjatega, ilma suurte nimedeta näitlejatega, vastandudes seeläbi Hollywoodi kassahittidele.

⁹ Konkurentsiamet saatis haldusmenetluse käigus teabe nõuded järgmistele Eesti kinooperaatoritele: BMV Eesti OÜ, OÜ *Mai Kino*, Jõgeva Kultuurikeskus, Paide Kultuurikeskus, Haapsalu Kultuurimaja, Põlva Kultuuri- ja Huvikeskus, Võru Kultuurimaja „*Kannel*“, Väandra Kultuurimaja, Märjamaa Rahvamaja, STP Nicolas OÜ (Viljandi kino „*Rubiin*“), Jõhvi Kontserdimaja kino „*Amadeus*“, OÜ *Ambion Kaubandus* (Põltsamaa kino) ja OÜ *Kuressaare Ööklubi* (kino „*Diva*“).

71% (25 filmi) ning Paide Kultuurikeskuses oli samal perioodil ACME filmide osakaal ligikaudu 13% (6 filmi) ja FC filmide osakaal ligikaudu 81% (38 filmi). Ka Cinamon märkis haldusmenetluses, et Hollywoodi filmid moodustavad Eestis levitatavatest filmidest valdava osa ning enamik Eesti kinokülastajatest soovib nn sõltumatute filmistuudiate poolt loodud filmide asemel siiski vaadata Hollywoodi filme, mistõttu on Cinamon laiemale üldsusele suunatud kino opereerimiseks sunnitud filme saama peamiselt FC-lt.

Konkurentsiamet leidis, et Hollywoodi populaarseimate filmide levitusõiguste koondumisega FC kätte omab FC asjaomasel kaubaturul olulist turujõudu, mis võimaldab tal suunata konkurentsitingimusi nimetatud kaubaturul (kuni 01.11.2008 oli FC turujõudu tugevdavaks teguriks ka ACME filmide levitusõiguste omamine). Täiendavalt tugevdas FC turujõudu filmide levitamise kaubaturul asjaolu, et FC on vertikaalselt integreeritud ettevõtja, kes lisaks filmide levitamisele opereerib ise Eesti suuremates linnades ka kinosid (kino „Coca-Cola Plaza“ ja kino „Kosmos“ Tallinnas, kino „Ekraan“ Tartus ning kino „Astri“ Narvas). Seega on FC-le kui filmide levitajale oma kinode näol tagatud ka vajalik levitusvõrgustik, mis viitab FC arvestataval määral sõltumatusele temaga mitteseotud ostjatest (s.o. konkureerivatest kinodest) filmide levitamisel. Ühtlasi ei saanud jätta tähelepanuta asjaolu, et FC mõõnis ka ise haldusmenetluse käigus, et ta on filmide maaletoomisel turgu valitsev ettevõtja.

Konkurentsiameti esialgsed seisukohad FC tegevuses võimaliku konkurentsiseaduse rikkumise osas olid alljärgnevad.

a) Esilinastuskinodele kehtestatud täiendavate filmide esitamise piirang

KonKS § 16 punkti 2 kohaselt on turgu valitseval ettevõtjal keelatud teenindamise ja kaubaturu piiramine. Konkurentsiamet leidis, et FC poolt Cinamonile (ja ka teistele esilinastuskinodele¹⁰) kehtestatud tingimus, mille kohaselt ei ole kinol kahel esimesel linastusnädalal õigust esitada filmi avalikuks esitamiseks kasutatud kinosaaalis teisi audiovisuaalseid teoseid (välja arvatud treilerid ja reklaamid) ilma FC eelneva kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis nõusolekuta, sundis FC-ga Tartus filmide avalikul esitamisel konkureerivale Cinamonile peale *multiplex*-kino jaoks ebaefektiivset äripraktikat. Kõnealusel piirangust tingituna ei olnud Cinamonil võimalik filme lähtuvalt vaatajate arvust omal äranägemisel erinevate saalide vahel ümber tõsta ega kinosaaale erinevate filmide vahel jagada. Seega ei olnud Cinamonil kinos „Cinamon“ filmide näitamisel võimalik kasutada kõiki neid eeliseid, mida mitmete erinevas suuruses saalidega *multiplex*-kino peaks selle opereerijale pakkuma, piirates seeläbi Cinamoni tegevust filmide näitamise teenuse osutamisel. Lisaks piiras kõnealune tingimus Konkurentsiameti hinnangul ka konkurentsi filmide levitamise kaubaturul Eesti Vabariigis, kuna see takistas FC-ga konkureerivate filmilevitajate juurdepääsu esilinastuskinodele. FC poolt seatud tingimuse tõttu ei olnud esilinastuskinol võimalik näidata konkreetset kinosaaalis kahel esimesel linastusnädalal ilma FC nõusolekuta ühtegi teist filmi peale FC poolt kinole antud esilinastusfilmi. Seega sisuliselt nõudis FC tema poolt levitatavatele filmidele kahel esimesel linastusnädalal eksklusiivsust vastavas kinosaaalis või -saalides, sulgedes seeläbi vastava kinosaaali või -saalid FC-ga konkureerivate levitajate filmidele. Konkurentsiamet leidis, et seeläbi võivad lõppastmes saada kahjustada kinokülastajate (tarbijate) huvid, kui kinol ei ole kõnealusel piirangu tõttu võimalik pakkuda kinokülastajatele sedavõrd laia filmivalikut kui nende erinevad eelistused nõuaksid.

¹⁰ FC poolt Konkurentsiametile 03.11.2008 esitatud litsentsilepingutes, mis FC-l on sõlmitud Mai Kino OÜ-ga (opereerib kino „Mai“ Pärnus) ja Tallinnfilm AS-ga (opereerib kino „Sõprus“ Tallinnas) sisaldub analoogne täiendavate filmide näitamise piirang.

FC poolt kõnealuse piirangu kohta esitatud selgitused ei veennud Konkurentsiametit nimetatud piirangu põhjendatuses ega vajalikkuses. Esmajoones avaldas Konkurentsiamet kahtlust, kas sellise piirangu kehtestamine on tõepoolest filmide esitamise üldiseks tavaks nii nagu FC väitis. Seda eelkõige põhjusel, et FC ei esitanud Konkurentsiametile ühtegi kirjalikku tõendit, mis kinnitaks sellise tava olemasolu (FC on piirdunud üksnes paljasõnaliste väidetega). Samas on Cinamon märkinud, et selline täiendavate filmide näitamise range piirang on tugevas vastuolus stuudiote üldise poliitikaga meie regiooni enamike kinode osas (nt Prahast, Budapestist). Nimetatud väidet FC ümber ei ole lükanud. FC poolt väidetud tava olemasolu seadis ühtlasi kahtluse alla asjaolu, et Konkurentsiameti käsutuses olevast FC-ga seotud Leedu ettevõtja UAB Forum Cinemas ja Cinamoniga seotud Leedu ettevõtja UAB Baltic Multiplex Ventures vahelisest filmide esitamise lepingust ei nähtunud sarnast piirangut. Samuti ei nähtunud sellist piirangut Cinamoni poolt Konkurentsiametile esitatud Cinamoni ja ACME ning Cinamoni ja AS Tallinnfilm vahel sõlmitud litsentsilepingutest. Konkurentsiamet tunnistas, et ACME ja AS Tallinnfilm ei levitanud Eestis selliseid Hollywoodi suurstuudiote filme nagu FC, kuid ei pidanud seda antud juhul määravaks, kuna FC ei põhjendanud kõnealust piirangut mitte kitsamalt Hollywoodi suurstuudiote poolt toodetud filmide esitamise tavaga, vaid filmide esitamise üldise tavaga. Lisaks levitas FC kuni 01.11.2008 ka ACME poolt maaletoodud filme, mille suhtes kehtis samuti kõnealune piirang.

FC väitel teenib film oma põhilise sissetuleku linastamise esimestel nädalatel (harilikult kahel esimesel nädalal) ning vaadeldava piirangu eesmärgiks on tagada produtsendile konkreetset filmilt tema poolt oodatav sissetulek, mis võib oluliselt väheneda juhul, kui filmi näitamiseks kokkulepitud saalis jääb ära (asendatakse teise filmiga) kas või üks seanss. Konkurentsiameti esialgse hinnangu kohaselt ei selgitanud FC vastav põhjendus siiski täiendavate filmide esitamise piirangu vajalikkust järgmistel põhjustel. Filmide avalik esitamine kinos ei teeni sissetulekut mitte üksnes filmiprodutsentidele, vaid ka kinole endale (täpsemalt kino opereerivale ettevõtjale). Seega on kino eelduslikult huvitatud sellest, et anda filmidele, mille puhul prognoositakse suurt publikumenu, kino suurim(ad) saal(id) ja suurim võimalik seansside arv. Selliste filmide puhul võib eeldada, et kino on ise valmis pakkuma produtsendi vastavale filmile saali osas eksklusiivsust, kuna siis teenib ka kino vastavalt filmilt suurimat tulu. Ka Cinamon on Konkurentsiametile kinnitanud, et kino on huvitatud sellest, et kõrgema finantspotentsiaaliga filme näidata suuremates saalides. Seevastu filmide puhul, mis eelduslikult nii populaarsed ei ole, ei täida FC poolt seatud piirang Konkurentsiameti arvates kuidagi FC poolt märgitud eesmärki – ainuüksi kino kohustamine vähepopulaarse filmi eksklusiivseks näitamiseks konkreetsetes kinosaalis esimese kahe linastusnädala vältel ei tõsta tõenäoliselt oluliselt vastava filmi populaarsust ega vaatajate arvu. Seega võib produtsent selliste filmide puhul mitte saada olulist osa oma oodatavast sissetulekust ka siis, kui kino näitab konkreetset saalis (saalides) esimesel kahel linastusnädalal üksnes ühte konkreetset filmi. Lisaks, olenevalt filmi žanrist ei pruugi kahe või enama filmi näitamine ühes kinosaalis tingimata tähendada seda, et esilinastuva filmi mõni seanss tuleks ära jätta. Näiteks laste- ja/või perefilmid reeglina hilisõhtusel ajal ei linastu, mistõttu sellise filmi näitamine samas kinosaalis mõne teise žanri filmiga ei tähendaks tõenäoliselt laste- ja/või perefilmide teatud seansside ärajätmist, vaid hilisõhtuste vabade seansside efektiivset kasutamist muude filmide näitamiseks.

Konkurentsiamet leidis, et kinol peab säilima vabadus ise otsustada, kas ta soovib anda konkreetsele filmile selle kahel esimesel linastusnädalal konkreetset saalis kõik seansid või soovib ta saali seansse erinevate filmide vahel jagada. Konkurentsiamet ei pidanud FC poolt seni esitatud argumentidega põhjendatuks esilinastuskino sidumist kõnealuse täiendavate

filmide esitamise piiranguga, mis piiras kino „Cinamon“ efektiivset opereerimist Cinamon poolt ning takistas FC-ga konkureerivate filmilevitajate juurdepääsu esilinastuskinodele.

Menetluses kogutud teabe põhjal oli Konkurentsiametil ühtlasi alust arvata, et FC ei järginud Cinamonile ja teistele esilinastuskinodele kehtestatud täiendavate filmide esitamise piirangut tema enda poolt opereeritavas kinos „Ekraan“ Tartus. Vastav kahtlus tekkis Konkurentsiametil Cinamoni poolt esitatud teabe ning Konkurentsiameti poolt läbiviidud kino „Ekraan“ kavade vaatluse põhjal, millest nähtus, et FC oli kinos „Ekraan“ näidanud konkreetse filmi nii teisel kui ka juba esimesel linastusnädalal samas saalis ka mõnda teist filmi (filme). Seega oli Konkurentsiametil alust arvata, et FC kohtleb tema poolt opereeritavat kino „Ekraan“ täiendavate filmide näitamise piirangu osas soodsamalt kui kinoga „Ekraan“ konkureerivat kino „Cinamon“. Amet märkis, et FC poolt kino „Ekraan“ ja Cinamoni põhjendamatult erineva kohtlemise korral võib FC tegevus olla vastuolus KonkS 16 punktiga 3, mille kohaselt on turgu valitseval ettevõtjal keelatud võrdväärsete kokkulepete korral erinevate tingimuste pakkumine või rakendamine erinevatele äripartneritele, pannes mõne neist sellega ebasoodsasse konkurentsiolukorda.

FC poolt Konkurentsiametile esitatud litsentsilepingutest, mis FC-l olid sõlmitud tavakinodega, ilmnes, et FC oli kehtestanud ka tavakinodele esilinastuskinode litsentsilepingutes sisalduva täiendavate filmide esitamise piiranguga sarnase piirangu. Nimelt ei olnud Konkurentsiameti poolt uuritud tavakinode litsentsilepingute¹¹ kohaselt litsentsisaaja õigustatud esitama filmi esitamisega samal esitusnädalal lepingus kirjeldatud kinos litsentsiandja levitusse mittekuuluvaid audiovisuaalseid teoseid ilma litsentsiandja kirjaliku nõusolekuta. Konkurentsiamet leidis, et tavakinodele kehtestatud täiendavate filmide esitamise piirang on sarnaselt esilinastuskinodele kehtestatud vastava piiranguga filmilevitajate vahelist konkurentsi kahjustav. Arvestades, et tavakinod opereerivad üldjuhul vaid ühe saaliga, on FC poolt kehtestatud piirangu tagajärjeks kõigi teiste filmilevitajate filmide esitamise välistamine vastavas kinos kogu FC filmi(de) esitusnädala vältel. Seejuures oli märkimisväärne, et vastav tingimus keelas just FC levitusse mittekuuluvate filmide FC filmidega paralleelse esitamise, kuid mitte näiteks kahe FC poolt levitatava filmi esitamise samal esitusnädalal. Samuti oli märkimisväärne, et kuigi mitmed tavakinod, mis asuvad väikestes maakohtades, esitavad tihtipeale filme vaid korra või paar kuus konkreetsel päeval, oli FC keelanud neil tema levitusse mittekuuluvate filmide esitamise samas kinos kogu FC filmi esitamise nädala vältel. Konkurentsiamet märkis, et ta ei näe ühtegi mõistlikku põhjust, mis õigustaks kõnealuse filmide levitamise kaubaturul ettevõtjatevahelist konkurentsi piirava tingimuse kehtestamist tavakinodele. Seejuures leidis Konkurentsiamet, et FC poolt esitatud põhjendused esilinastuskinodele kehtestatud täiendavate filmide esitamise piirangu osas ei ole siinkohal ilmselt asjakohased, kuivõrd selleks ajaks, kui film jõuab tavakinodesse, on ta esilinastuskinodes eelduslikult juba teeninud filmistuudiole valdava osa oodatavast tulust ning tavakinodest saadav täiendav tulu on tõenäoliselt enamikel juhtudel vaid marginaalne. Eeltoodust tulenevalt leidis Konkurentsiamet, et tavakinode suhtes kehtestatud täiendavate filmide esitamise piirang on täielikult põhjendamatult piirab filmilevitajate vahelist konkurentsi asjaomasel kaubaturul ning võib seetõttu olla vastuolus KonkS § 16 punktiga 2, mille kohaselt on turgu valitseval ettevõtjal keelatud piirata teenindamist ja kaubaturgu.

¹¹ Paide Kultuurikeskuse, Lihula Kultuurimaja, Põlva Kultuuri- ja Huvikeskuse, Haapsalu Kultuurikeskuse, Vändra Kultuurimaja, Kilingi-Nõmme Klubi, Võru Kultuurimaja „Kannel“ ja Jõgeva Kultuurikeskuse litsentsilepingud.

b) Filmi esilinastuskoopiate tellimine

FC selgituste kohaselt edastab FC, olles produtsendi esindajaks Eesti Vabariigis, ühelt poolt produtsendile kinode soovid koopiate arvu osas ja teiselt poolt oma nägemuse selle kohta, kui palju võiks konkreetne film senise kogemuse põhjal vaatajaid ja piletitulu koguda. FC eelkirjeldatud selgitustest lähtuvalt palus Konkurentsiamet FC-l esitada iga filmi osas, mis on FC Tallinna kinos „Coca-Cola Plaza“ esilinastunud perioodil alates Tartu kino „Cinamon“ avamisest 29.08.2008 kuni 20.02.2009 kinnitatud ära kirjad dokumentidest, millega FC on edastanud filmistuudiole teabe filmi soovitud esilinastuskoopiate arvu kohta, teabe selle kohta, milliste kinode taotluste põhjal on FC kindlaks määranud filmi esilinastuskoopiate arvu, mida FC on filmistuudioalt küsinud ning teabe selle kohta, kui mitu filmi esilinastuskoopiat on filmistuudio FC-le Eesti Vabariigis levitamiseks andnud.

c) Forum Cinemas AS-i poolt Cinamon Operations OÜ-lt nõutav teave

Konkurentsiamet tutvus FC poolt ametile esitatud litsentsilepingutega, mis FC-l olid sõlmitud USA filmistuudiotega, kelle toodangut FC Eestis levitas (või filmistuudio esindajaga). Nimetatud lepingute kohaselt pidi FC filmistuudioga kooskõlastama küll kinod, kus filmi plaanitakse esitada ning filmide levitamise kava, kuid litsentsilepingutest ei nähtunud, et filmistuudiod nõuaksid iga filmi osas kogu filmi linastusaja ulatuses teavet konkreetsete kinosaalide (saali numbrite), kus filmi esitatakse, seansside koguarvu ja seansside aegade kohta.

Cinamoni ja FC vastukäivate väidete tõttu ei olnud Konkurentsiametile täielikult selge, millist teavet FC siis ikkagi Cinamonilt nõuab filmide broneerimisel ja broneeringu kinnitamisel ning mis põhjusel FC tema poolt nõutavaid andmeid filmi broneerimiseks või broneeringu kinnitamiseks täpselt vajab. Eelkõige oli Konkurentsiametile ebaselge, milleks on FC-l filmide levitajana vajalik teada filmi esitamise saali numbrit filmi kogu linastusperioodi osas ning filmi esitamise seansside aegu kinos „Cinamon“. Eelkirjeldatud ebaselguste kõrvaldamiseks palus Konkurentsiamet FC-l esitada teave selle kohta, milliseid andmeid FC täpselt nõuab Cinamonilt filmi broneerimiseks ja broneeringu kinnitamiseks ühes põhjendustega, miks vastavad andmed on FC-le vajalikud filmi broneerimiseks või broneeringu kinnitamiseks. Samuti palus Konkurentsiamet esitada ära kirjad dokumentidest, mis kinnitavad, et FC nõuab Cinamonilt filmide broneerimiseks ja broneeringu kinnitamiseks just selliseid andmeid nagu FC väidab.

d) Aruannete esitamise tähtaeg

Konkurentsiametile jäi FC poolt esitatud teabe põhjal arusaamatuks, kust tuleneb nõue, et FC peab sisestama andmed vastavatesse internetipõhisesse raporteerimissüsteemidesse ehk edastama filmistuudiotele filmi igale linastuspäevale järgneval hommikul. FC poolt Konkurentsiametile esitatud litsentsilepingutes, mis FC-l olid sõlmitud USA filmistuudiotega, oli vastavate aruannete esitamise kord reguleeritud võrdlemisi üldsõnaliselt või jäetud filmistuudio määrata, mistõttu ei olnud nende põhjal võimalik tuvastada, kas filmistuudiod nõuavad esilinastuskinodele antavate filmide puhul tõepoolest FC-lt kõnealuste aruannete esitamist iga linastuspäeva järgnevaks hommikuks ning seda kogu filmi linastusaja vältel.

e) Nõue reklaamida Forum Cinemas AS-i Tartu kinos „Cinamon“

Konkurentsiamet palus FC-l esitada omapoolsed seisukohad Cinamoni väite kohta, et ta on sunnitud oma kinos linastuvate filmide reklaamimisel reklaamima FC filmilevitamisteenuseid.

f) Pangagarantii nõue

Cinamonilt nõutud pangagarantiiga seonduvalt palus Konkurentsiamet FC-l selgitada, mis põhjusel nõudis FC Cinamonilt pangagarantiid summas 1 miljon eesti krooni, mille alusel määras FC nõutava pangagarantii suuruseks just sellise summa ning kas FC näeb vajadust nimetatud pangagarantii nõudmiseks ka edaspidi.

3.4. Forum Cinemas AS-i poolt meetmete võtmine konkurentsiolekorra parandamiseks

07.04.2009 teavitas FC Konkurentsiametit sellest, et ta on analüüsinud ameti esialgset seisukohta ning otsustanud välja töötada uue lepingu versiooni, arvestades Konkurentsiameti ettepanekuid ja seisukohti. Kirja kohasel oli FC, arvestades turuolukorda, erinevalt varasemast, kus kõigi litsentsisaajatega sõlmiti ühesugune leping, koostanud kaks pisut erinevat lepinguprojekti – üks kinodele, kus esitatakse avalikult nii esilinastusfilme kui ka vanu filme (esilinastuskinod) ja teine kinodele, kus esilinastusfilme avalikult ei esitata (kinopunktid). Vastavalt kirjas selgitatule olid lepingutes tehtud järgmised parandused: esiteks võttis FC lepingutest välja vaidlusi tekitanud „kahe nädala reegli“ ja asendas selle põhimõttega, et litsentsisaaja määratleb ise esitluslepingut sõlmides, millises saalis, mitu seanssi päevas ja kui pika aja jooksul ta filmi avalikult esitab. Esitlusleppe muutmise toimub aga poolte kokkuleppel. Teiseks sätestas FC filmide aruandluse esitamise tähtaja järgmise päeva kella 09:00-ks. Kolmandaks täpsustas FC leppetrahvide ja lepingu ülesütlemise aluseid. Neljandaks täpsustas FC pangagarantiiga seonduvat.

FC 07.04.2009 kirjale olid lisatud vastavate uute litsentsilepingute projektid. Litsentsilepingu projektide saatmisele järgnevalt konsulteeris FC korduvalt Konkurentsiametiga saamaks nõu, kuidas sätestada uued lepingupunktid selliselt, et need ei oleks vastuolus konkurentsiseadusega. Kuivõrd FC poolt varem kasutatud ega ka uued lepinguprojektid ei reguleerinud filmide esilinastuskoopiade tellimise korda, mis oli praktikas FC ja Cinamoni vahel mitmeid arusaamatusi tekitanud, siis soovitas Konkurentsiamet ühtlasi FC-l töötada välja filmide tellimise protseduurireeglid, mis kehtestaksid läbipaistval viisil filmide esilinastuskoopiade tellimise ja jaotamise objektiivsed kriteeriumid, millega tutvudes oleks igal kinol, kes soovib esilinastuskoopiaid FC-lt tellida, võimalik näha, millistel tingimustel see võimalik on. FC saatis tema poolt koostatud vastavad „Forum Cinemas filmikoopiade tellimise protseduurireeglid“ (edaspidi: *protseduurireeglid*) Konkurentsiametile 27.04.2009.

Protseduurireeglite sisu on alljärgnev:

Protseduurireeglid loetlevad filmistuudiod, kelle filme FC Eesti Vabariigi territooriumil levitab, märkides, et vastav loetelu ei ole lõplik ja võib igal ajahetkel muutuda.

Reeglite kohaselt koostab FC talle antud ajahetkel teadaoleva info põhjal filmide esilinastumise graafikut (Estonian Competitive Release Schedule), milles on kirjeldatud filmid, mille kohta on teada esilinastuse kuupäev. Graafikus märgitakse iga filmi kohta ära filmi nimi, esilinastumise kuupäev, filmistudio ja kui on teada, siis ka filmikoopiade arv.

Reeglid toovad välja, et filmi linastumise kuupäev ja filmikoopiade arv võivad muutuda, stuudiol on õigus muuta oma filmide esilinastumise aega ning filmikoopiade arv võib muutuda kuni kõik esitluslepped on sõlmitud ja kinnitatud.

Filmide esilinastumise graafiku saadab FC iganädalaselt kõikidele esilinastuskinodele.

Esilinastuskoopia tellimisel peab kino olema valmis garanteerima litsentsitasu minimaalselt filmikoopia tootmise maksumuse ulatuses.

Mitte vähem kui kaks kuud (või esimesel võimalusel) enne iga filmi esilinastust otsustab FC mitme filmikoopiaga on optimaalne filmi linastada. Seejärel koostab FC esialgse filmikoopia jaotuse esilinastuskinode vahel ja edastab oma ettepanekud tabeli kujul (Booking Schedule) esilinastuskinodele. Vastav tabel määratleb iga filmi kohta järgmise info: filmi nimi, esilinastuse kuupäev, minimaalne linastusnädalate arv, esimese linastusnädala kinosaal, esimese linastusnädala seansside arv päevas, eritingimused, esitluslepete sõlmimise lõppkuupäeva, FC kommentaarid ja märkused ning esilinastuskino kommentaarid ja märkused. Esilinastuskino kirjeldab omapoolsed kinnitused, kommentaarid ja soovid nimetatud tabelis ning tagastab need FC-le viie tööpäeva jooksul arvates tabeli saamisest. Muuhulgas teeb esilinastuskino tabelis ettepaneku iga filmi esimese linastusnädala kinosaali ja seansside arvu kohta päevas.

FC koostab seejärel kokkulepitud tingimustele vastavad esitluslepped ja avalikustab need FC elektroonilises infopangas, kus esilinastuskino pärast tingimuste kontrollimist ja nendega nõustumist allkirjastab kõik filmiga seotud esitluslepped.

Esilinastuskino on õigus keelduda FC poolt pakutavatest filmidest.

Esilinastuskino on teadlik, et filmide avalikuks esitamiseks vajalikke filmikoopiaid saab FC stuudiolt piiratud arvul, mistõttu võib osutada mittevõimalikuks filmi kasutada andmine esilinastuskino poolt soovitud ajal. FC edastab esilinastuskinode filmikoopiate soovid seisukohavõtuks stuudiole. Lõpliku otsuse toodetavate filmikoopiate arvu osas teeb stuudio lähtudes majanduslikust mõistlikkusest.

Juhul, kui filmi avalikule esitamisele on soovijaid enam kui filmikoopiate arv võimaldab, koostab FC filmikoopiate arvust lähtuva filmide kasutamise graafiku kõigi soovijate vahel. Graafiku koostamisel eelistatakse suuremas asulas asuvat suurema istekohtade arvuga kino, järgmiseks kriteeriumiks on esitluslepete sõlmimise aeg.

FC saatis 01.06.2009 Cinamonile ettepaneku uuendada ettevõtjate vahelist litsentsilepingut ning edastas Cinamonile litsentsilepingu uue versiooni ja filmikoopiate tellimise protseduurireeglid. Ühtlasi palus FC Cinamonil seoses pangagarantii kehtivuse lõppemisega uuendada pangagarantiid summas 1,1 mln krooni (70 303 eurot).

01.07.2009 saatis Konkurentsiamet Cinamonile teabenõude, milles palus Cinamonil esitada oma arvamus uue litsentsilepingu projekti ja filmikoopiate tellimise protseduurireeglite kohta. Konkurentsiametile 24.07.2009 saadetud vastuses ei esitanud Cinamon vastuväiteid FC poolt välja pakutud uuele litsentsilepingu projektile küsimustes, mida Cinamon käesolevas menetluses oli tõstatanud. Siiski juhtis Cinamon jätkuvalt tähelepanu FC poolt küsitavale pangagarantiile, mille nõudmiseks puudus FC-l Cinamoni hinnangul õiguslik alus. Eeltoodust lähtuvalt jätkas Konkurentsiamet haldusmenetlust uurimaks pangagarantii põhjendatust. 10.02.2010 kirjutas Konkurentsiametile teatas Cinamon, et Cinamon Group'il ei ole kavas pikendada FC-le antud pangagarantiisid, kuna FC nõudmised pangagarantii osas on Cinamoni hinnangul olnud algusest peale ebamõistlikud ja ebaproportsionaalsed võrreldes väidetava riskiga. Cinamon märkis, et võttes arvesse stuudiote esindajate üldiseid seisukohti filmilevitajate poolt kinodelt küsitavate pangagarantiide kohta ning Cinamon ettevõtete

laitmatut maksedistsipliini kõikides Balti riikides, ei ole Cinamoni hinnangul FC poolt nõutav pangagarantii põhjendatud. Eeltoodust tulenevalt ei pidanud Cinamon enam vajalikuks, et Konkurentsiamet võtaks pangagarantii küsimuses seisukoha.

3.5. Solaris Kino OÜ poolt esitatud asjaolud

2010. a juunis pöördus Konkurentsiameti poole Solaris kino esindaja, kellel oli etteheiteid FC tegevusele filmide levitajana. Solaris kino esindaja edastas Konkurentsiametile hulga Solaris kino ja FC vahel peetud kirjavahetust, mille sisuks olid Solaris kino ja FC erimeelsused mitmetes filmikoopiate tellimist ja filmide reklaamimist puudutavates küsimustes. Lähtudes haldusmenetluse eesmärgipärasuse põhimõttest valis Konkurentsiamet Solarise poolt edastatud kirjavahetuse pinnalt välja ja analüüsis käesoleva menetluse raames üksnes olulisemaid konkurentsi mõjutada võivaid küsimusi ning ei pidanud vajalikuks uurida iga võimalikku arusaamatust või eriarvamust, mis poolte vahel esines. Konkurentsiameti poolt uuritud küsimused puudutasid litsentsitasude arvestamist Solaris kino ümberehitustööde teostamise ajal, filmi „Seks ja linn 2“ eellinastuste korraldamist ning kinode seintele paigaldatavate filmide reklaamvakstute tootmise lõpetamist FC poolt.

Esitatud kirjavahetuse kohaselt teavitas Solaris 14.04.2010 FC-d kavatsusest alandada piletihindu Solaris kino ümberehitustööde teostamise ajaks kompenseerimaks kinokülastajatele ümberehitustöödega kaasnevad probleemid. Solarisele samal päeval saadetud vastuses selgitas FC, et ajutiste kino poolt tehtud suurte piletihinna langetuste tegemine mistahes põhjusel ei saa toimuda filmi levitaja ega filmi tootnud stuudio arvelt. FC teatas, et kõikidelt FC levituses olevatelt filmidelt arvestab FC alates järgmisest päevast filmirenti 2D filmide puhul hinnatasemelt 63,38 krooni (4,05 eurot) ja 3D filmide puhul 77,36 krooni (4,94 eurot), mis on keskmised piletihinnad koos käibemaksuga Solaris kinos FC poolt tarnitud filmidele viimase kahe esituspäeva jooksul. FC vastuse peale pöördus Solarise esindaja 15.04.2010 e-kirja teel Disney filmistuudio esindaja poole, märkides, et FC kui Solarise otsene konkurent filmide avalikul esitamisel kinodes kirjutab Solarisele ette hindu ning juhtides tähelepanu FC poolsele huvide konfliktile seonduvalt asjaoluga, et filmide levitamine ja kinotegevus on koondunud ühte ettevõttesse. Disney filmistuudio esindaja selgitas oma 15.04.2010 vastuses Solarisele, et kuigi esitaja on vaba müüma pileteid oma kassas mistahes hinnaga, soovib levitaja saada filmilt õiglase osa sõltumata pileti hinnast ning seetõttu peaks stuudio saama sõltumata kino poolt pakutavast allahindlusest tavapäraselt piletihinnalt tavapärase summa. Stuudio esindaja märkis, et võib esineda olukordi, kus nad lubavad kaasata oma filmid pakkumistesse selliselt, et nad nõustuvad saama filmilt ka madalamat tulu, kuid ta ei pidanud selliseks antud olukorda.

Solarise poolt esitatud kirjavahetuse kohaselt ei pakkunud FC Solarisele võimalust korraldada filmi „Seks ja linn 2“ erilinastusi 10. juunile eelnevatel kuupäevadel, samas oli see võimalus antud teisele Tallinna kinole „Coca-Cola Plaza“. Solaris leidis, et levitaja tähtsuselt esimesed koostööpartnerid on kinod ning palus FC-l selgitada, miks on filmi „Seks ja linn 2“ linastamisel levitaja jaoks tõusnud prioriteediks hoopis ühe konkreetse filmi koostööpartneriteks olevad ajakiri (Cosmopolitan) ja kaubamaja (Stockmann), kelle näol on tegu teise kino („Coca-Cola Plaza“), mitte levitaja koostööpartneritega. Solarise sooviks oli, et levitaja suhtuks erinevatesse kinodesse võrdselt ning pakuks eellinastuste võimalusi kõikidele kinodele samadel alustel. Solaris märkis, et soovib teha 1. ja 4. juunil oma väga heade koostööpartneritega eellinastused ning palus FC-l kinnitada nimetatud kuupäevad. FC vastas Solaris kino kirjale 12.05.2010 e-kirjaga, milles selgitas Cosmopolitani ja Stockmanniga sõlmitud kokkuleppeid ning märkis, et pärast nimetatud partneritega 2. ja 3. juunil peetavaid eksklusiivseid eellinastusi, on Solaris kinol võimalik korraldada eellinastusi alates 4. juunist. Seejärel pöördus Solaris kino esindaja

filmi „Seks ja linn 2“ tootnud filmistuudio *Warner Bros* poole sooviga saada kinnitust, et FC poolt esitatud vastus kajastab ka filmistuudio otsust. Filmistuudio vastas, et kuna *Cosmopolitani* ja *Stockmanni* linastused olid heaks kiidetud juba mõni aeg tagasi (enne kui tuli eellinastuste soov *Solaris* kinolt), siis leidis stuudio, et filmi varasem linastamine kahjustaks nimetatud eellinastuste eksklusiivsust. *Solaris* kino 4. juuni eellinastuse kiitis stuudio heaks, pakkudes sarnaselt FC-ga *Solaris* kinole ühtlasi võimalust korraldada soovi korral enne filmi väljatulekut ka teine eellinastus.

Samuti tulenes *Solarise* esitatud kirjavahetusest, et 11.05.2010 e-kirjas teavitas *Solaris* FC-d, et *Solaris* keskuse fassaadivakstute konstruksioonid ja mõõdud on paigas ning avaldas lootust, et *Solaris* ei ole filmide „*Shrek 4*“ ning „*Seks ja linn 2*“ vakstute tellimisega veel hiljaks jäänud. FC teatas oma 20.05.2010 vastuses *Solaris* kinole, et viidatud filmide osas on tellimused ammu lukku löödud ning informeeris ühtlasi, et alates juunikuust FC filmide levituse eelarvetest kino seinale minevaid vakstuid enam tootma ei hakka ning kõik kinod peavad endale vakstud ise tootma ja ka kinni maksma (vajalikud kujundused saab soovi korral endiselt FC käest).

3.6. Forum Cinemas AS-i poolt esitatud selgitused

Konkurentsiamet pöördus *Solarise* esitatud teabe põhjal 18.06.2010 selgituste saamiseks FC poole.

FC selgitas oma 05.07.2010 kirjas Konkurentsiametile, et filmide avaliku esitamise kuupäev on esilinastuspäev ning põhimõtteliselt peaks olema võimalik filmi kinodes näha alates sellest päevast, millest on aga kaks erandit – eellinastus ja pidulik esilinastus. Eellinastusi viivad läbi kinod iseseisvalt, tingimuseks on vaid stuudio keelu puudumine ja filmikoopia õigeaegne saabumine. Eellinastusele müüakse reeglina pileteid, aga piletite müük võib olla teataval määral piiratud või suunatud. Eellinastused ei tohi reeglina toimuda enne või samaaegselt piduliku esilinastusega (korraldatakse suurematele filmidele), sest see võib kahjustada levitaja suhteid koostööpartneritega ning tingida koostöösuhete edasise katkemise, kuna selliste linastuste üheks komponendiks on nende eksklusiivsus. Pidulik esilinastus on stuudioga kooskõlastatud maaletooja poolt korraldatav filmi avalik esitamine, millele on tavaliselt kaasatud ka meediapartner(id). Tegemist on filmi levitaja tasemel promotsiooniüritusega, mille eesmärgiks on reklaamida uut filmi ning mille korraldamisest kino rahalist tulu ei saa. Piduliku esilinastuse puhul valib maaletooja kooskõlastatult stuudioga meediapartneri, viimane aga valib ja otsustab filmi avaliku esitamise koha ning korraldab publiku kohalekutsumise kutsetega. Tavaliselt soovib filmi meediapartner esilinastuse korraldamist Eesti esinduskinos („*Coca-Cola Plaza*“, ülivõimsalt populaarseim kino), kuid kui partner peaks seda mingil põhjusel soovima teha mujal, ei ole FC ka selle vastu.

Filmi „*Seks ja linn 2*“ osas olid FC väitel probleemiks järgmised asjaolud: *Solaris* tuli oma plaaniga korraldada tasuta eellinastused välja 11.05.2010, kui oli paika pandud juba esilinastus ning ka *Stockmanni* eellinastused, kes ostis täishinnaga piletid juba 06.05.2010 ja panustas filmi reklaamikampaaniasse hinnanguliselt [...] krooni. FC selgitas, et levitaja ülesanne ongi koordineerida esilinastusi ja eellinastusi, et need ei segaks teineteist ega rikuks suhteid erinevate meediapartneritega. Esilinastusi korraldab filmi levitaja ja eellinastusi korraldab kino, levitaja annab selleks vaid nõusoleku. FC väitel ei ole ta kunagi korraldanud tasuta eellinastusi ning ei ole ka infot, et mujal riikides oleks seda harrastatud. FC selgituste kohaselt esitati *Solarise* poolt mitte filmi, vaid *Solaris* kaubanduskeskust reklaamiva kampaania kava, mille eest tasumine oleks nende pakkumise järgi toimunud kutsetega filmile või isegi tasuta piletitega tavaseanssidele. FC ei saa kuidagi filmi levitajana nõustuda olukorraga, kus tema filmi tulud

suunatakse kaubakeskuse reklaamimiseks. Solaris Keskus (nagu Stockmann) oleks pidanud ostma endale piletid eellinastustele Solaris kinos.

Eellinastuste korraldamise osas selgitas FC, et kui stuudio ei ole keelanud eellinastuste korraldamist ja filmikoopiad on õigeaegselt kohale saabunud, siis toimub eellinastus tavapäraselt eelmisel õhtul enne filmi avaliku esitamise algust esilinastuskinodes (viimane päev on esilinastuspäev). Välistatud pole eellinastuse toimumine ka nädala jooksul enne esilinastuspäeva, selleks peab kindel olema koopiade olemasolu. Kuna koopiade saabumine on tavaliselt väga hiline, ei saa ka eellinastust enne välja lubada, kui FC on kindel, et suudab koopia tarnida õigeaegselt. Kui FC ei suudaks koopiat eellinastuseks õigeaegselt tarnida, tekiks kinol nõue FC vastu. FC väitel on esinenud ka juhtumeid, kus stuudio eellinastust ei soovi (kartes ilmselt sellest tulenevat halba eelreklaami). Selle üle, kas eellinastust korraldada või mitte, otsustab iga esilinastuskino ise. FC eellinastust kellelegi ei paku, vaid eellinastuse initsiatiiviga saab esineda kino ise. Levitaja vaid kinnitab ja koordineerib nende toimumisega seonduvat. Näiteks filmist "*Lelulugu 3*" võisid alates 9. juulist eellinastusi korraldada kõik kinod, mis seda filmi alates 16. juulist näitama pidid hakkama. Samas näiteks romantilisest komöödiast „*See on keeruline*“ toimusid jaanuaris eellinastused ainult Cinamoni kinodes.

Pidulike esilinastuste korraldamise võimalusi FC kinodele ei paku, pakutakse võimalusi meediapartneritele, kellele jääb seejuures õigus ise otsustada, kus nad pidulikku esilinastust korraldada soovivad. Piiranguid võib siin seada stuudio, kes võib potentsiaalse meediapartneri poolt valitud esitluskohta pidada mittesobivaks ja sellest tulenevalt mitte nõustuda meediapartneri valikuga. Piduliku esilinastuse puhul saab prioriteedi mitte kino, vaid meediapartner - nii stuudio kui ka maaletooja hindavad, kuivõrd ja millist kasu võib meediapartnerist olla, millest tulenevalt lepitakse kokku kulude kandmine ja ajagraafik. Filmi „*Seks ja linn 2*“ puhul võtsid FC-ga ühendust nii Cosmopolitan kui Stockmann ise ning linastuste korraldamine „*Coca-Cola Plazas*“ oli nende vaba valik, ning seejuures igati mõistetav: Cosmopolitan oli esimese „*Seksi ja linna*“ koostööpartneriks 2008. a, mil polnud veel ei Cinamoni ega Solarise keskust. Tallinna esinduskaubamaja Stockmann jaoks oleks ilmselt liig korraldada oma üritus Tallinna populaarsuselt kuuendas kaubanduskeskuses.

FC ei ole kunagi keelanud ühelgi kinol eellinastuste korraldamist, kui selleks on olemas filmikoopia, see ei kahjusta otseselt filmi meediapartnerite huvisid või ei ole olnud Stuudio keeldu eellinastuste korraldamiseks enne mingit kuupäeva.

FC väitel soovis Solaris algselt korraldada pretsedenditud kaks filmi „*Seks ja linn 2*“ tasuta eellinastust. Ühe nendest veel enne filmi ametliku piduliku esilinastust. Seejuures oleksid Solarise poolt algselt nõutud [...] tasuta piletid olnud [...] % Solaris kino kogu antud filmi vaatajate arvust. Eellinastused olid eelkirjeldatust tulenevalt võimalikud alates 4. juunist. Sellega nõustus ka Warner Bros. esindaja, kelle poole Solaris pöördus. Solarise poolt 11. mail esitatud meediakava kohaselt soovisid nad teostada pidulikku esilinastust 1. juunil, mis aga ei olnud enam võimalik, kuna oleks kahjustanud filmi koostööpartnerite huve, lõigates ära Cosmopolitani ja Stockmanni linastuste eksklusiivsuse.

FC väitel ei ole ta kuidagi lükanud tagasi Solarise soovi korraldada pidulik esilinastust ka Solaris kinos, kuid seda kahel tingimusel: a) peab olema selgelt arusaadav ja stuudio poolt aktsepteeritav kava; b) eellinastused saavad toimuda mitte varem, kui 4. juunil, peale juba kokkulepitud meediapartnerite linastuste toimumist.

Kinofassaadile kinnitatavate reklaamvakstute osas selgitas FC, et välisvakstud on üheks filmide reklaamimise viisiks. Reklaamikampaania (kus, kuidas ja millise raha eest) pannakse paika koos filmikoopiaste tellimisega kinode poolt (üldiselt kaks kuud enne filmi esilinastust). Tegemist on üldiselt teadaoleva tavaga. FC ei olnud filmide „*Shrek 4*” ning „*Seks ja linn 2*” fassaadivakstute tellimise võimalustest ja tähtaegadest Solarist teavitanud, kuna FC-l puudus kuni 11.05.2010 informatsioon selliste vakstute paigaldamise võimaluste ja tingimuste kohta. Lisaeelarvete taotlemine stuudiotelt kinode nõudmiste täitmiseks on välistatud. Seoses esilinastuskinode arvu kasvuga (algselt vaid Tallinnas ja Tartus mõlemas üks, tänaseks mõlemas kaks, lisaks Narva ja Pärnu) on läbi aastate kasvanud ka välisvakstute arv ja nende tootmise, paigaldamise ning eksponeerimisega seotud kulud. Cinamoni puudutavalt on vakstuid seni paigaldatud Tartus Tasku seinale, mis on olnud kõige kallim vakstute esitamise koht (ainuke koht, kus lisaks vakstu enda kuludele tasutakse ka seina kasutamise eest eritasu), Solaris ei olnud seni vakstuid esitanud (ei olnud vastavat pinda), aga nagu nähtus Solaris kino 11.05.2010 e-kirjast, tekkis soov seda tulevikus teha. Tegemist ei olnud konkreetse tellimusega.

FC märkis, et filmide reklaamieelarved (TV, trükimeedia, internet jne.) jäävad üldjuhul vahemikku [...] krooni ning selle kannab stuudio. Tegemist on väga piiratud summaga, mille arvelt ei ole võimalik katta piiramatuid kulutusi, mistõttu alati tuleb teha valikuid, millist reklaami eelistada. Otsuseid tehakse siin FC kui maaletooja ja stuudiote koostöös vastavalt stuudio prioriteetidele konkreetse filmi puhul. Kuue esilinastuskinoga jaoks ühe filmi kohta välisvakstute valmistamisega seotud kulud oleksid suurusjärgus 45 000-50 000 krooni (2876-3196 eurot). Paigaldamine ja eksponeerimine (reklaamimaksud, pinna rent) tuleks sellele summale veel lisaks. Enamuse filmide reklaamieelarve on väiksem välisvakstute valmistamise kuludest, seega otsustas FC selle reklaamiliigile enam mitte panustada. Stuudiod on huvitatud eelkõige netireklaami osatähtsuse suurendamisest, kuna suur osa filmide vaatajaid on noored, kes hangivad valdava osa oma informatsioonist netist. Samuti on stuudiod huvitatud reklaamikulude üldisest vähendamisest. Kuna Eestist saadav litsentsitasu on oluliselt langenud piletihindade tõttu vähenenud, on reklaamikulutused ebaproportsionaalselt suured. Eeltoodust tulenevalt võttis FC filmide maaletoojana 2010. a maikuu vastu otsuse pöörata enam tähelepanu filmide netireklaamile. FC nagu ka stuudiod on seisukohal, et netis filmide kohta täieliku info jagamine on oluliselt vajalikum, kasulikum ja otstarbekam, kui välisvakstute esitamine, mistõttu tuleb seda reklaamitüüpi eelistada stuudiote poolt kantavate kulutuste puhul. Samas märkis FC, et välisvakstute esitamist ei ole keegi ära keelanud ning nende valmistamiseks vajalikku alusmaterjali (eestindatud kujundus) jagab FC jätkuvalt tasuta. FC ise on otsustanud jätkuvalt toota oma kinodele välisvakstuid, mille maksumuse katavad FC kinod ise. Samuti ei ole välistatud, et mõne suurfilmi puhul näeb reklaamieelarve ette ka välisvakstute kasutamise ja ka nende eest tasumist, millistest juhtumitest on FC lubanud kinodele aegsasti teada anda.

22.11.2010 teavitas FC Konkurentsiametit, et alates 01.01.2011 ei levita FC enam filmistuudiote *Warner Bros* ja *Sony* filme. Nimetatud stuudiote kinofilmide levitamise Eestis võttis üle ACME Film OÜ. Alates 2013. a algusest kaotas FC lisaks filmistuudio *20th Century Fox* levitamisdõigused ning need läksid üle Film Distribution OÜ-le.

Pärast 2010. a septembrit ei ole kinodelt uusi kaebusi FC suhtes Konkurentsiametile laekunud.

3.7. Andmed Eesti kinolevi kohta

Tabel 1 - Kinolevi andmed 2008

Levitaja	Filmide arv	Osakaal	Vaatajate arv	Osakaal	Keskmine vaatajate arv filmi kohta
Forum Cinemas AS	114	69%	1 360 856	91%	11 937
AS Tallinnfilm	14	8%	39 953	3%	2854
Estinfilmi OÜ	10	6%	24 734	2%	2473
MTÜ Otaku	6	4%	11 433	<1%	1906
ACME ¹²	4	2%	37 044	2%	9261
Ülejäänud (14) kokku	17	10%	16 022	1%	942
KOKKU	166		1 490 042		

Allikas: Eesti Filmi Sihtasutus

Tabel 2 - Kinolevi andmed 2009

Levitaja	Filmide arv	Osakaal	Vaatajate arv	Osakaal	Keskmine vaatajate arv filmi kohta
Forum Cinemas AS	88	54%	1 361 660	81%	15 473
ACME	41	25%	252 694	15%	6163
AS Tallinnfilm	10	6%	25 426	2%	2543
Estinfilmi OÜ	6	4%	7369	<1%	1228
MTÜ Otaku	6	4%	3926	<1%	654
Ülejäänud (7) kokku	11	7%	21 061	1%	1915
KOKKU	162		1 672 136		

Allikas: Eesti Filmi Sihtasutus

Tabel 3 – Kinolevi andmed 2010

Levitaja	Filmide arv	Osakaal	Vaatajate arv	Osakaal	Keskmine vaatajate arv filmi kohta
Forum Cinemas AS	71	41%	1 388 370	72%	19 555
ACME	46	26%	351 185	18%	7634
AS Tallinnfilm	15	9%	41 574	2%	2772
Estinfilmi OÜ	8	5%	18 825	1%	2353
MTÜ Otaku	7	4%	12 095	< 1%	1728
BestFilm	7	4%	57 318	3%	8160
MTÜ Must Käsi	5	3%	6526	<1%	1305
Ülejäänud (14) kokku	16	9%	44 422	2%	2776
KOKKU	175		1 920 115		

Allikas: Eesti Filmi Sihtasutus

Tabel 4 – Kinolevi andmed 2011

Levitaja	Filmide arv	Osakaal	Vaatajate arv	Osakaal	Keskmine vaatajate arv filmi kohta
ACME	67	31%	819 055	35%	12 225
Forum Cinemas AS	47	22%	1 226 064	52%	26 086
MTÜ Must Käsi	16	7%	28 834	1%	1802
AS Tallinnfilm	15	7%	20 419	<1%	1361
Estinfilmi OÜ	14	6%	32 393	1%	2314
Bestfilm	12	6%	88 648	4%	7387
Top Film Baltic	12	6%	43 631	2%	3636
Garšu Pasaulis	5	2%	34 404	1%	6881
Ülejäänud (17) kokku	29	13%	78 682	3%	2713
KOKKU	217		2 372 130		

Allikas: Eesti Filmi Sihtasutus

¹² 2008. a levitas ACME filme üksnes ligikaudu 2 kuud.

Tabel 5 – Kinolevi 20 vaadatuimat filmi 2010

	Filmi pealkiri	Vaatajate arv	Levitaja	Filmistuudio/ rahvusvaheline levitaja	Studio osakaal
1.	Avatar (3D)	132 793	FC	20th Century Fox	13%
2.	Shrek nüüd ja igavesti (3D)	106 676	FC	Paramount	18%
3.	Alice imedemaal (3D)	83 934	FC	Walt Disney Pictures	19%
4.	Mina, supervaras (3)	65 124	FC	Universal	6%
5.	Algus	61 696	FC	Warner Bros	18%
6.	Söö, palveta, armasta	51 695	FC	Columbia	8%
7.	Harry Potter ja Surma Vägised: osa 2	49 118	FC	Warner Bros	
8.	Kuidas taltsutada lohket (3D)	47 459	FC	Dreamworks /Paramount	
9.	Keelatud tants (3D)	46 809	ACME	Walt Disney Pictures	
10.	Lelulugu 3 (3D)	46 160	FC	Walt Disney Pictures	
11.	Seks ja linn 2	45 086	FC	Warner Bros	
12.	Videviku saaga: päikesevarjutus	43 933	ACME	Summit Entertainment	4%
13.	Printsess ja konn	37 434	FC	Walt Disney Pictures	
14.	Sherlock Holmes	30 426	FC	Warner Bros	
15.	Pärsia prints: ajaliiv	28 745	FC	Walt Disney Pictures	
16.	Viimane õhutaltsutaja (3d)	28 544	FC	Paramount	
17.	Punane Elavhõbe	27 235	Taska Film/ Kinobuss	Eesti	3%
18.	Sotsiaalvõrgustik	26 782	FC	Columbia	
19.	Pearahakütt	25 134	FC	Sony	5%
20.	Resident Evil: teispoosus (3D)	25 078	FC	Sony	
	KOKKU	1 009 861			

Allikas: Eesti Filmi Sihtasutus

Tabel 6 - Kinolevi 20 vaadatuimat filmi 2011

	Filmi pealkiri	Vaatajate arv	Levitaja	Filmistuudio/ rahvusvaheline levitaja	Studio osakaal
1.	Kariibi mere piraadid: võõrastel vetel	94 611	FC	Walt Disney	29%
2.	Autod 2	89 827	FC	Walt Disney	
3.	Rapuntsel	87 118	FC	Walt Disney	
4.	Rio	64 765	FC	20th Century Fox	6%
5.	Kung Fu Panda 2	64 575	FC	Paramount	17%
6.	Lotte ja kuukivi saladus	63 752	FC	Eesti	10%
7.	Harry Potter ja Surma Vägised: osa 2	59 941	ACME	Warner Bros	11%
8.	Pohmakas 2	58 775	ACME	Warner Bros	
9.	Transformerid: kuu varjukülg	47 656	FC	Paramount	
10.	Videviku saaga: koidukuma-osa 1	45 640	ACME	Summit Entertainment	4%
11.	Smurfid	45 490	ACME	Sony	4%
12.	Kiired ja vihased 5	44 100	FC	Universal	4%
13.	Turist	39 848	ACME	Columbia	4%
14.	Kormoranid	39 751	FC	Eesti	
15.	Johnny English: taassünd	39 723	FC	Universal	4%
16.	Karupoeg Puhh	38 646	FC	Walt Disney	
17.	Rango	36 942	FC	Paramount	
18.	Saabastega kass	36 903	FC	Paramount	
19.	Vastikud ülemused	36 644	ACME	New Line Cinema	3%
20.	Kuninga kõne	34 468	ACME	Weinstein Company	3%
	KOKKU	1 069 175			

Allikas: Eesti Filmi Sihtasutus

Tabelites 5 ja 6 on kursiivis märgitud stuudiod, keda FC käesoleval ajal enam Eestis ei esinda.

4. Õiguslik hinnang

4.1. Asjaomane kaubaturg ja Forum Cinemas AS-i seisund kaubaturul

Käesoleva haldusmenetluse raames uuris Konkurentsiamet, kas FC on filmide levitamisel nende avalikuks esitamiseks kinodes rikkunud KonkS §-s 16 turgu valitsevale ettevõtjale sätestatud keeldusid. Peamiselt keskendus menetlus FC poolt filmide levitamisele nende avalikuks esitamiseks Tartu kinos „Cinamon“ ja Tallinna Solaris kinos.

KonkS § 16 kohaldamine eeldab, et ettevõtja omab asjakohasel kaubaturul turgu valitsevat seisundit.

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi *asendatavate*) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

KonkS § 13 lõike 1 kohaselt omab turgu valitsevat seisundit nimetatud seaduse tähenduses ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

FC-le 19.02.2009 edastatud esialgses hinnangus piiritles Konkurentsiamet asjakohase kaubaturuna filmide levitamise nende avalikuks esitamiseks kinodes Eesti Vabariigis ning märkis, et haldusmenetluses kogutud teabe põhjal on Konkurentsiametil alust arvata, et FC omab vastaval kaubaturul turgu valitsevat seisundit (vt punkt 3.3 ülal).

Euroopa Komisjon on mitmetes ettevõtjate koondumisi käsitlevates otsustes¹³ pidanud võimalikuks, et kinodele filmide levitamine moodustab eraldiseisva tooteturu, mis on eristatav filmide tootmisest ning teistest filmide levitamise viisidest (nt videolaenus, müük, televisioon). Enamasti on Euroopa Komisjon neil juhtudel siiski jätnud turumääratluse konkurentsiprobleemide puudumise tõttu lahtiseks.

Filmi levitamiseks sõlmib filmistuudio (või filmistuudio poolt mitme riigi peale nimetatud rahvusvaheline filmilevitaja) tavapäraselt kohaliku levitajaga litsentsilepingu, mille alusel ta annab levitajale loa filmistuudio poolt toodetud filmide levitamiseks kindlaks määratud geograafilises piirkonnas (tavapäraselt konkreetse riigi territoorium). Reeglina on tegemist ainuõiguslike litsentsidega, mis tähendab, et konkreetse filmistuudio filmide levitamiseks konkreetses riigis on õigustatud vaid üks levitaja. Levitaja sõlmib omakorda litsentsilepingud vastavas riigis tegutsevate kinodega, kes soovivad tema poolt levitatavaid filme oma kinodes avalikult esitada. Levitaja kogub tema poolt levitatavate filmide kassatulult litsentsitasu, mis kuulub filmistuudiale, arvestades maha levitusega seotud kulud ja levitaja tasu. Konkurentsiameti hinnangul on filmide levitamine kinodele muudest filmide levitamise kanalitest selgelt eristuv levitusviis. Tavapäraselt toimub uute filmide esmaesitlus just kinodes ning alles seejärel levitatakse filmi teatud aja möödudes muude kanalite kaudu (laenus, müük jms). Lisaks pakub filmi esitlemine kinos vaatajale selgelt erinevat kogemust võrrelduna muude

¹³Nt. IV/M.1219 (*Seagram/Polygram*), COMP/M.2050 (*Vivendi/Canal+/Seagram*).

levitusviisidega, eelkõige tulenevalt asjaolust, et kino võimaldab vaadata filmi suurelt ekraanilt, samal ajal kui muude levitusviiside puhul peab vaataja läbi ajama koduste vahenditega (arvuti, televiisor). Konkurentsiamet leiab, et eelkirjeldatud asjaolude tõttu ei avalda filmide levitamise muud viisid filmide kinodele levitamise teenusele sedavõrd arvestatavat konkurentsipurvet, et neid tuleks käsitleda asjaomasel tooteturul käibivatena.

Konkurentsiamet peab võimalikuks, et kinodele filmide levitamise tooteturu raames eksisteerivad kitsamad tooteturud, mis piirduvad ühe levitaja poolt kinodele osutatava filmide levitamise teenusega. Selleks, et kino saaks tegutseda, on oluline, et ta linastaks filme, mis toovad kinno võimalikult palju vaatajaid. Seega kino nõudlus teatud filmi (ja seeläbi konkreetse levitaja levitusteenuse) järele tuleneb vaatajate nõudlusest. See tähendab aga, et laiemale üldsusele suunatud kino peab näitama teatavat mõistlikku valikut filmidest, mida keskmine kinokülastaja näha soovib, vastasel juhul ei ole kino tegevus jätkusuutlik. Ehk teisisõnu eksisteerib laiemale üldsusele suunatud kino jaoks teatav kriitiline valik filme, ilma milleta ei ole kino opereerimine võimalik. Näiteks omaks konkreetse kino tegevusele ilmselt olulist negatiivset mõju see, kui tema kinokavas puuduks asjakohasel ajaperioodil film „Avatar“ või värske *James Bond*'i film, kuna see tähendaks olulise hulga kinokülastajate kaotamist. Kinokülastus on valdavalt planeeritud eesmärgiga näha konkreetset filmi (erinevalt eesmärgist lihtsalt konkreetsetes kinos mõnda filmi vaadata), mistõttu näiteks filmi „Avatar“ puudumisel teatud kinos, ei lähe keskmine kinokülastaja tõenäoliselt vaatama mõnda teist filmi samas kinos, vaid valib hoopis kino, mis „Avatari“ linastab. Reeglina on teatud konkreetne film kino jaoks kättesaadav vaid ühelt levitajalt, kellele kuuluvad filmi tootnud filmistuudio levitusõigused Eestis. See tähendab, et kinotegevuseks vajaliku kriitilise valiku filmide esitamiseks peab kino saama litsentse erinevatelt levitajatelt. Kuna erinevate filmide asendatavus on vastavalt eelpool selgitatud pigem piiratud, siis see tähendab omakorda, et ka erinevate levitajate levitusteenuste poolt üksteisele avaldatav konkurentsipurve on pigem tagasihoidlik. Näiteks juhul, kui üks levitaja muudab oma levitusteenuse tingimusi kinode jaoks ebasoodsamaks, siis ei pruugi kinol olla võimalik ebasoodsamaks muutunud tingimusi vältida teise levitaja levitusteenusele üleminekuga, kuna viimase poolt pakutavad filmid ei kata ära kino tegevuseks vajalikku filmide valikut.

Kuni 2011. a alguseni kuulusid Hollywoodi kuue suurstuudio filmide levitusõigused Eestis FC-le. Alates 01.01.2011 loovutas FC filmistuudiote *Warner Bros* ja *Sony* levitusõigused Eestis ACME Film OÜ-le ning alates 2013. a algusest läksid ka filmistuudio *20th Century Fox* levitusõigused Eestis FC-lt üle Film Distribution OÜ-le. Seega, kui kuni 2011. aastani oli laiemale üldsusele suunatud kino tegutsemiseks vältimatult vajalik filmide valik koondunud kõik ühe levitaja (FC) kätte, siis praeguseks on kujunenud olukord, kus mitme erineva levitaja käes on teatud filmivaliku levitusõigused. See aga tähendab, et kui konkreetse levitaja poolt pakutav filmivalik on selline, ilma milleta laiemale üldsusele suunatud kino ei saa jätkusuutlikult tegutseda, võib konkreetne levitaja omada ka olulist turujõudu.

Asjakohase tooteturu geograafilise ulatuse võib Konkurentsiameti hinnangul nii laiema kui kitsama tooteturu puhul piiritleda kogu Eesti Vabariigi territooriumiga. Filmistuudiotega sõlmitud litsentsilepingud annavad kohalikule levitajale tavapäraselt konkreetse stuudio toodetud filmide osas ainuõiguslikud levitusõigused kogu Eesti Vabariigi territooriumil. Samuti ei esine Konkurentsiametile teadaolevalt Eesti-siseselt filmide levitamisel erinevate piirkondade lõikes olulisi erinevusi, mis põhjendaksid eraldiseisvate kitsamate geograafiliste turgude piiritlemist. Asjakohase kaubaturu geograafilise ulatuse laiendamist väljapoole Eesti Vabariigi piire ei pea Konkurentsiamet põhjendatuks arvestades 1) keele aspekti (konkreetse riigi kinodes avalikult esitatavad välismaised filmid subtitreeritakse või dubleeritakse kohaliku keelde, mis

piirab Eesti kinode võimalusi tellida filmikoopiaid teistes riikides tegutsevatest filmilevitajatest, nt Lätist, Leedust, Soomest); 2) erinevusi siseriiklikes regulatsioonides (nt autoriõigustega seonduvalt) ning 3) rahvuslikke eripärasid (erinevate riikide kinokülastajate rahvuslikud eelistused filmide osas erinevad, mistõttu üks ja sama film võib teatud riigis olla väga populaarne ning teises riigis läbi kukkuda). Euroopa Komisjon on ettevõtjate koondumisi käsitlevates otsustes samuti leidnud, et filmide kinodele levitamise kaubaturud on geograafiliselt ulatuselt pigem rahvuslikud.¹⁴

Konkurentsiamet ei pea vajalikuks võtta käesolevas otsuses lõplikku seisukohta kaubaturu täpsete piiride ja FC seisundi osas, arvestades, et FC on menetluse kestel võtnud meetmeid konkurentsi olukorra parandamiseks filmide levitamisel Eesti kinodele ning muus osas ei ole Konkurentsiamet tuvastanud FC tegevuses konkurentsiseaduse rikkumise tunnuseid ega konkurentsi olulist kahjustamist.

4.2. Hinnang Forum Cinemas AS-i tegevusele

Haldusmenetluse käigus koostas FC protseduurireeglid, mis kirjeldavad esilinastuskinode poolt filmikoopia tellimise korda (vt käesoleva otsuse p. 3.4). Konkurentsiameti hinnangul muutsid viidatud protseduurireeglid filmi esilinastuskoopia tellimise tingimused varasemaga võrreldes läbipaistvamaks ning kehtestasid objektiivsed kriteeriumid filmikoopia jagamiseks esilinastuskinode vahel olukorras, kus filmi esilinastuskoopia arv on piiratud. Seeläbi parandas FC oluliselt konkurentsi olukorda filmide levitamisel nende avalikuks esitamiseks Eesti kinodes, luues vajalikud eeldused selleks, et kinodel oleks võimalik filmi esilinastuskoopiaid mõistlikel ja arusaadavatel tingimustel tellida ja saada.

Lisaks protseduurireeglite väljatöötamisele vaatas FC haldusmenetluse vältel läbi ka kinodega sõlmitavad litsentsilepingud ning tegi neis muudatused, millega võttis välja või täpsustas lepingupunkte, mida Konkurentsiamet oli oma esialgses hinnangus pidanud konkurentsi kahjustavaks. Seeläbi parandas FC samuti konkurentsi olukorda filmide levitamisel nende avalikuks esitamiseks Eesti kinodes.

FC saatis 01.06.2009 Cinamonile ettepaneku uuendada ettevõtjate vahelist litsentsilepingut ning edastas Cinamonile litsentsilepingu uue versiooni ja filmikoopia tellimise protseduurireeglid. Cinamon ei esitanud vastuväiteid FC poolt välja pakutud uuele litsentsilepingu projektile küsimustes, mida Konkurentsiamet oli käesoleva menetluse käigus analüüsinud.

Vastavalt KonkS § 63⁴ lg 1 punktile 3 võib Konkurentsiameti menetluse lõpetada, kui ettevõtja on oluliselt parandanud konkurentsi olukorda kaubaturul.

Pangagarantii osas teatas Cinamon 10.02.2010 kirjas Konkurentsiametile, et Cinamon Group'il ei ole kavas pikendada FC-le antud pangagarantiisid ning Cinamon ei pea enam vajalikuks, et Konkurentsiamet võtaks seisukoha FC poolt Cinamonilt nõutava pangagarantii küsimuses. Seega on Cinamon selles osas oma taotluse tagasi võtnud. KonkS § 63⁴ lg 1 punkti 5 kohaselt võib Konkurentsiamet menetluse lõpetada, kui taotluse esitaja on oma taotluse tagasi võtnud ning menetluse lõpetamine ei kahjusta kolmandate isikute õigusi ja vabadusi. Konkurentsiamet leiab, et pangagarantii osas haldusmenetluse lõpetamine KonkS § 63⁴ lg 1 p-i 5 alusel ei kahjusta kolmandate isikute õigusi ega vabadusi, mistõttu lõpetab Konkurentsiamet

¹⁴ Nt IV/M.1219 (*Seagram/Polygram*), COMP/M.2050 (*Vivendi/Canal+/Seagram*), COMP/M.3595 (*Sony/MGM*).

pangagarantii osas käesoleva menetluse KonkS § 63⁴ lg 1 punkti 5 alusel seoses Cinamoni poolt taotluse tagasi võtmisega.

Oktoobris 2009 avati Tallinnas Solarise keskuses seitsme saaliga Solaris kino. Juunis 2010. a pöördus Konkurentsiameti poole Solaris kino esindaja, kellel oli etteheiteid FC tegevusele filmide levitajana. Vastavatest etteheidetest analüüsis Konkurentsiamet käesoleva haldusmenetluse raames neid, mis käsitlesid FC-le makstava litsentsitasu arvestamist Solaris kino ümberehitustööde teostamise ajal, filmi „*Seks ja linn 2*“ eellinastuse korraldamist ning kinode seintele paigaldatavate filmide reklaamvakstute tootmise lõpetamist.

Solaris kino esitatud teabe kohaselt teavitas Solaris 14.04.2010 FC-d kavatsusest alandada piletihindu Solaris kino ümberehitustööde teostamise ajaks kompenseerimaks kinokülastajatele ümberehitustöödega kaasnevad probleemid. Solarisele saadetud vastuses selgitas FC, et ajutiste kino poolt tehtud suurte piletihinna langetuste tegemine mistahes põhjusel ei saa toimuda filmi levitaja ega filmi tootnud studio arvelt ning teatas, et kõikidelt FC levituses olevatelt filmidelt arvestab FC alates järgmisest päevast filmirenti arvestatuna FC poolt Solaris kinole viimase kahe esitusnädala jooksul tarnitud filmide keskmistelt piletihindadelt (koos käibemaksuga). Kogutud teabest nähtub, et FC ei kirjutanud Solaris kinole ette kinopiletite hindu (ehk jaehindu), vaid määras kindlaks kino poolt tasutavate litsentsitasude (ehk hulgihindade) arvestamise korra ümberehitustööde ajal, tagamaks filmistuudiole tema poolt soovitava tulu sõltumata kino poolt klientidele ajutiselt pakutavatest soodushindadest. Solaris kino piletihindade hinnakujundusse FC ei sekkunud ning Solaris kino oli jätkuvalt vaba müüma kinopileteid ümberehitustööde ajal madalama hinnaga. Asjaolu, et kinopileti hindade ajutine alandamine kino poolt ei too automaatselt kaasa litsentsitasude alandamist, kinnitas ka filmistuudio esindaja elektroonilises kirjavahetuses Solaris kino esindajatele. Eelkirjeldatud põhjustel ei näe Konkurentsiamet FC tegevuses konkurentsiseaduse rikkumist. Vastavalt KonkS § 63⁴ lg 1 p 1 võib Konkurentsiamet menetluse lõpetada, kui ettevõtja tegevuses puuduvad käesoleva seaduse rikkumise tunnused.

Filmi „*Seks ja linn 2*“ eellinastuste korraldamise osas nähtub kogutud teabest, et kõnealusel juhul ei olnud küsimus mitte selles, et FC oleks keelanud Solaris kinol eellinastuste korraldamise, vaid pigem oli probleemiks üks kahest kuupäevast, mil Solaris kino soovis eellinastusi korraldada (Solaris kino soov oli korraldada filmi eellinastused 01. ja 04. juunil). Kuna filmi eksklusiivne pidulik esilinastus pidi filmistuudioga kooskõlastatult toimuma alles 02. juunil, siis ei saanud Solaris kino poolt korraldatav eellinastus toimuda enne filmi esilinastust. Samas nähtub Solaris kino poolt esitatud kirjavahetusest, et FC ei teinud Solaris kinole takistusi eellinastuste korraldamiseks alates 04. juunist. Konkurentsiametile ei ole peale eelkirjeldatu teada muid olukordi, kus Solaris kino ei oleks saanud korraldada filmi eellinastust tema poolt soovitud ajal. Seega oli filmi „*Seks ja linn 2*“ puhul tegemist üksiku episoodiga, kusjuures ka selle üksiku episoodi puhul ei keelanud FC sisuliselt Solaris kinol eellinastuste korraldamist. KonkS § 63⁴ lg 1 punkti 1 kohaselt võib Konkurentsiameti menetluse lõpetada, kui ettevõtja tegevuses puuduvad käesoleva seaduse rikkumise tunnused.

Konkurentsiametile esitatud teabe kohaselt teavitas Solaris kino 11.05.2010 FC-d sellest, et Solaris keskuse fassaadivakstute konstruktsioonid ja mõõdud on paigas ning avaldas lootust, et Solaris ei ole filmide „*Shrek 4*“ ning „*Seks ja linn 2*“ vakstute tellimisega veel hiljaks jäänud. Seepeale teatas FC, et viidatud filmide osas on tellimused ammu lukku löödud ning informeeris ühtlasi Solaris kino, et alates juunikuust FC filmide levituse eelarvetest kino seinale minevaid vakstuid enam tootma ei hakka ning kõik kinod peavad endale vakstud ise tootma ja ka kinni maksma (vajalikud kujundused saab soovi korral endiselt FC käest). FC selgituste kohaselt ei

teavitanud ta Solaris kino eelnimetatud filmide fassaadivakstute tellimise võimalustest ja tähtaegadest, kuna FC-l puudus kuni 11.05.2010 teave selliste vakstute paigaldamise võimaluste ja tingimuste kohta. Kinode jaoks fassaadivakstute tootmise lõpetamist põhjendas FC asjaoluga, et seoses esilinastuskinode arvu kasvuga on läbi aastate kasvanud ka välisvakstute arv ning nende tootmise, paigaldamise ja eksponeerimisega seotud kulud. Filmide reklaamieelarved jäävad FC väitel üldjuhul vahemikku [...] krooni, samal ajal oleksid kuue esilinastuskinolo¹⁵ jaoks ühe filmi kohta välisvakstute valmistamisega seotud kulud suurusjärgus 45 000-50 000 krooni (2876 – 3196 eurot). Kuna enamuse filmide reklaamieelarve on väiksem välisvakstute valmistamise kuludest, siis otsustas FC sellele reklaamiliigile enam mitte panustada. Samas ei ole välisvakstute esitamine keelatud ja FC on ka ise otsustanud jätkuvalt toota oma kinodele välisvakstuid, mille maksumuse katavad FC kinod ise. Konkurentsiamet märgib, et eelkirjeldatud asjaoludel ei ole FC poolt kinode jaoks välisvakstute tootmise lõpetamine iseenesest ebaseaduslik. Igal kinol on soovi korral võimalik välisvakstuid jätkuvalt oma kuludega toota ja eksponeerida. Eeltoodust tulenevalt ei näe Konkurentsiamet, et FC otsus välisvakstute tootmise lõpetamise osas läheks vastuollu konkurentsiseadusega. Vastavalt KonkS § 63⁴ lg 1 punktile 1 võib Konkurentsiameti menetluse lõpetada, kui ettevõtja tegevuses puuduvad käesoleva seaduse rikkumise tunnused.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 63⁴ lg 1 punktidest 1, 3 ja 5,

otsustan

lõpetada Forum Cinemas AS suhtes läbiviidud haldusmenetlus.

Käesoleva otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul otsuse teatavaks tegemisest arvates.

/allkirjastatud digitaalselt/

Märt Ots
Peadirektor

*Ärakiri on Konkurentsiameti 09.04.2013 nr 5.1-5/13-015 originaaliga samane.
Ärakirjas on ärisaladuseks loetud teabe asemel kasutatud tähist [...].
21.05.2013.a
Eneli Org, Konkurentsiameti
Konkurentsiteenistuse järelevalveosakonna peaspetsialist*

¹⁵ „Coca-Cola Plaza“ ja Solaris kino Tallinnas, „Cinamon“ ja „Ekraan“ Tartus, „Astri“ Narvas ja „Mai“ Pärnus.